

Visie Recreatie en Toerisme 2024-2028

Gemeente Veenendaal

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Het verhaal van Veenendaal	6
3. Trends en ontwikkelingen	15
4. Resultaten enquête inwoners	21
5. Samenwerkingsverbanden op het gebied van recreatie en toerisme	27
6. Toeristisch recreatieve infrastructuur	33
7. Veenendaal Beleven	46
8. Financiën	56
Bijlage 1: Overzicht ambities visie recreatie en toerisme	57
Bijlage 2: SWOT-analyse toerisme en recreatie in veenendaal	58
Bijlage 3: Verdeling aantal werkplekken per toeristische deelsector in veenendaal	59
Bijlage 4: Relevante punten uit bestaand beleid	60
Bijlage 5: Opbrengst enquête inwonerspanel	62

1. Inleiding

Voor u ligt de visie recreatie en toerisme Veenendaal. Tot dusver heeft Veenendaal geen integrale beleidsvisie recreatie en toerisme opgesteld. Dat we niet eerder een integrale visie hebben opgesteld, wil niet zeggen dat de gemeente zich afzijdig heeft gehouden op dit beleidsveld. De reden dat nu wel een visiedocument is opgesteld heeft te maken met veranderende omstandigheden.

We constateren dat het aantal regionale samenwerkingen, waarin Veenendaal participeert, inclusief daaronder liggende overeenkomsten groeit, waardoor overlap op thema's, inzet en middelen kan ontstaan. Tegelijkertijd verandert de wijze waarop we naar recreatie en toerisme kijken. Waar een aantal jaren geleden binnen het domein van recreatie en toerisme vaak nog het economische belang voorop stond - waarbij het aantrekken van meer bezoekers als een goede ontwikkeling werd beschouwd - staan de laatste jaren steeds vaker duurzame belangen voorop. Met name als het gaat om recreatie in de natuur staan de duurzame belangen steeds meer voorop, waarbij het aantal bezoekers in natuurgebieden in balans moet zijn met aanwezige flora en fauna. Tenslotte zien we ook kansen voor onze binnenstad, door het voeren van een actief beleid op recreatie en toerisme, juist meer bezoekers naar onze binnenstad te trekken.

Het aandachtsveld dat kan worden gerekend tot recreatie en toerisme is breed. In deze visie zal de focus met name liggen op de volgende aspecten: bewegingen voor plezier of zakelijk bezoek naar aantrekkelijke plekken en of voorzieningen in en rondom Veenendaal. Recreatieve voorzieningen in Veenendaal enkel bedoeld voor de eigen inwoners, zoals sportlocaties en of speelveldjes in en rondom de wijken rekenen we niet tot het aandachtsveld van deze visie.

De sectoren cultuur, sport, mobiliteit, retail en leisure (inclusief horeca) raken het beleidsveld van recreatie en toerisme. Bij het opstellen van deze visie is in samenhang met deze sectoren gekeken naar de onderdelen waarop de beleidsvelden elkaar raken. Door in samenspraak met deze sectoren naar de beleidsvisie recreatie en toerisme te kijken en een plan van aanpak op te stellen, is een integraal samenhangende visie ontstaan.

Voor de visie recreatie en toerisme zijn de volgende beleidsstukken kaderstellend:

- Strategische visie Veenendaal richting 2040: aantrekkelijk wonen en werken in een innovatieve topregio
- Provinciaal beleid Utrecht: Omgevingswetprogramma recreatie & toerisme 2022-2025
- Omgevingsvisie Veenendaal 2030

Strategische visie Veenendaal

In de strategische visie zijn vier kernambities opgenomen die relevant zijn voor recreatie en toerisme. Veenendaal wordt gezien als een verbindende schakel in de regio op de grens van twee provincies.

Veenendaal heeft een regionale functie voor de omliggende kernen, waarin alle inwoners en toeristen gebruik kunnen maken van elkaars voorzieningen, die verbonden zijn met goede (snel)fietspaden en overbindingen. In 2040 is het centrum van Veenendaal bruisend en multifunctioneel. Door in te spelen op de nieuwste technologieën blijft het centrum een trekpleister voor de regio. Technologie wordt ingezet om van het centrum een echte beleving te maken. Winkelen wordt steeds meer vrijetijdsbesteding. De bevolkingsgroei wordt opgevangen door verdichting en inbreiding met behoud van de huidige dynamiek en het koesteren van natuurschoon. Veenendaal is in 2040 groener dan in 2017. In 2040 bestaan er goede verbindingen tussen de stad en het groene achterland. Het voet- en fietspadennetwerk is geoptimaliseerd, inclusief snelfietsverbindingen naar de omliggende gemeenten.

Omgevingsbeleid Provincie Utrecht

De Provincie Utrecht heeft het toerisme en recreatiebeleid (Programma Recreatie en Toerisme) gekoppeld aan de omgevingsvisie (OpU). Het omgevingsbeleid in de OpU is opgehangen aan zeven samenhangende beleidsthema's. Recreatie en toerisme is onderdeel van het beleidsthema Stad en land gezond. Leefbaarheid, duurzaamheid en inclusie vormen samen de draad door het gehele vrijetijdsbeleid.

Omgevingsvisie Veenendaal

In de omgevingsvisie Veenendaal 2030 is op hoofdlijnen de visie op recreatie en toerisme vastgelegd. In de omgevingsvisie staat de vitaliteit en de leefbaarheid van de leefomgeving centraal. Gezond, Duurzaam en Veilig zijn belangrijke toetsingskaders bij ruimtelijke ingrepen. De omgevingsvisie geeft vanuit verschillende invalshoeken kaders mee voor de visie op recreatie en toerisme. Zowel de omgevingsvisie als de bestaande samenwerkingsovereenkomsten met de regio vormen de basis waarop de beleidsvisie recreatie en toerisme verder is uitgewerkt. In deze visie worden de verschillende onderdelen van het beleidsveld nader verkend en in een 5-jarig actieplan integraal beleidsdocument samengebracht.

Leeswijzer

Het komende hoofdstuk omschrijft het verhaal van Veenendaal. Dit verhaal biedt de bouwstenen voor het vervolg van deze visie. Hoofdstuk drie geeft inzicht in de belangrijkste trends en ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. Hoofdstuk vier beschrijft de belangrijkste uitkomsten van enquête onder het inwonerspanel. Hoofdstuk vijf omschrijft de huidige regionale samenwerkingsverbanden waarin Veenendaal participeert. Tenslotte bevatten hoofdstuk zes en zeven de speerpunten met bijbehorende acties waarmee wij de komende jaren aan de slag gaan. Aanvullende achtergrondinformatie (zoals bijvoorbeeld de SWOT-analyse en specifieke resultaten van de enquête) is terug te vinden in de bijlagen bij deze visie.

Het verhaal van Veenendaal

02

2. Het verhaal van Veenendaal

De cultuurgeschiedenis van een plek en de huidige bebouwing bepaalt voor een groot gedeelte of een gebied als toeristisch aantrekkelijk wordt beschouwd. Veenendaal heeft geen naam als toeristisch trekpleister. Toch kent Veenendaal een aantal smaakmakende ingrediënten vanuit het verleden. Deze elementen zijn nog deels zichtbaar in het stedelijke landschap en kunnen meer zichtbaar en invoelbaar worden gemaakt door op verschillende plekken on- en offline het verhaal van Veenendaal te vertellen. De verhalen van Veenendaal zijn niet alleen interessant voor de eigen bewoners. Ze geven ook aanknooppunten om het DNA van Veenendaal voor bezoekers beter zichtbaar te maken. We nemen ze hier in deze visie op zodat niet allen wij, maar ook de andere partijen die actief zijn op het gebied van recreatie en toerisme, uit deze bouwstenen inspiratie kunnen halen.

Inspiratie: Het DNA van Veenendaal

Door ingrepen in de tweede helft van de twintigste eeuw, is het oude centrum van Veenendaal van voor de tweede wereldoorlog grotendeels verdwenen. Het verhaal van Veenendaal bestaat bovenal in de verbeelding. Toch is het ook een verhaal, dat zodra je het kent, herkent in het straatbeeld. Tijdens de bijeenkomst met stakeholders recreatie en toerisme is aangegeven dat er behoefte is om Veenendaal met een aantal namen die getuigen van het DNA van Veenendaal op de kaart te zetten, waarbij het vooral om namen gaat die zowel voor bewoners als voor bezoekers resoneren. Waarom geven we wandel- en fietsroutes of andere toeristische producten geen naam per product of route?

De website www.ditisveenendaal.nl kan vervolgens worden ingezet om extra aandacht te geven aan deze toeristische producten. Het verhaal van Veenendaal geeft een aantal goede aanknooppunten:

Textielindustrie: *Scheepjeswol, Hollandia, Tricotage*

Tabakindustrie: *Ritmeester, Panter*

Grebbelinie: *Grift, Valleikanaal, Slaperdijk, De Roode Haan, Fort aan de Buurtsteeg*

Architectuur: *Oude Kerk, Bernard van Kreelpoort, Brouwersgracht, Cultuurfabriek*

Cultuurhistorie: *Veen, Wol, Turf, Sigaren, Vaart*

Natuur: *Kwintelooijen, Prattenburg, Binnenveld, Groene Grens, Blauwe Hel*

Bekende personen: *Gilbert van Schoonbeke, Gerard Reve, Stef Bos, Nicky Romero, Kees Stip*

Wielerronde: *Joop Zoetemelk, Dylan van Baarle, Wilco Kelderman*

Waar het verhaal van Veenendaal begon

Turfwinning is de basis van het ontstaan van Veenendaal. De afgegraven Grift en de vele turfvaarten bepalen nu nog steeds de ruimtelijke opbouw van onze gemeente. De Veenkolonie Veenendaal ontstond halverwege de 16e eeuw met het graven van de Grift en de daar haaks op aangesloten turfvaarten. Langs deze hoofdstructuur van waterwegen is Veenendaal ontstaan.

Turfwinning is de basis van het ontstaan van Veenendaal. De afgegraven Grift en de vele turfvaarten bepalen nu nog steeds de ruimtelijke opbouw van onze gemeente.

Turven en vaarten

De radiaalstructuur van voormalige turfvaarten, die samenkomt in het centrum bij het Zwaaipelein, is nog steeds aanwezig in het Veenendaal van nu. Ook zijn in delen van Veenendaal nog steeds de lange smalle stroken, die zijn ontstaan door te turfwinning, herkenbaar, het aldus ontstane cultuurlandschap is nog goed zichtbaar in het zuidwesten van Veenendaal. Tot in de jaren 20 van de vorige eeuw was het water daadwerkelijk aanwezig in het centrum van Veenendaal: De Hoofdstraat en een deel van de Kerstraat waren al eerder gedempt en in de twintigste eeuw volgden het dempen van de huidige Hoogstraat, Zandstraat, Valleistraat, Prins Bernhardlaan en Stationsstraat. Ook de Fluiterstraat en de Tuinstraat zijn gedempte vaarten. Een groot deel van de gedempte vaarten zijn nu onderdeel van het winkelgebied van Veenendaal. Aan de breedte van onder ander de Hoofdstraat en de Hoogstraat kun je nog aflezen dat deze straten ooit door een vaart werd doorsneden.

De gegraven vaarten hadden met name een economische doel. Rond 1750 volgden nieuwe ingrepen in het landschap, maar nu als een potentieel instrument in oorlogsvoering. Rond 1750 werd de Grebbelinie aangelegd. Nog geen eeuw geleden werd een waterlint aan de verdedigingszone toegevoegd, het Valleikanaal. Dankzij deze waterwerken beschikt Veenendaal en regio over een aantal interessante recreatieve verblijfsgebieden. De Grebbelinie is tien jaar geleden tot Rijksmonument verklaard.

Grebbelinie en Valleikanaal

De Gelderse Vallei tussen Rhenen en Veenendaal werd in 1629 onder water gezet, door de toenmalige heersers, om Spaanse troepen tegen te houden. In 1744 start de Republiek der Zeven verenigde Nederlanden met de aanleg van de Grebbelinie, dit keer om de Fransen tegen te houden. De Grebbelinie ligt ten noordoosten van Veenendaal en raakt deels het grondgebied van de gemeente. Het principe van de waterlinie is de inundatie, het onder water zetten van een gebied om een vijand tegen te houden. De aanleg van de linie met daaraan een aantal verdedigingswerken heeft voor Veenendaal een aantal bijzondere plekken opgeleverd zoals het Fort aan de Buursteeg (deels grondgebied Veenendaal), de Slapersdijk en de stuw de Roode Haan (beiden direct grenzend aan Veenendaal maar grondgebied gemeente Utrechtse Heuvelrug). In de periode 1935-1941 werd het Valleikanaal toegevoegd, ter versterking van de Grebbelinie en ter verbetering van de afwatering in de Gelderse Vallei. Door de aanleg van het Valleikanaal kreeg Veenendaal een prachtig waterlint, dat tot op de dag van vandaag, dwars door de stad loopt. Het principe van inundatie is voor het laatst benut in de tweede wereldoorlog. Toen is het Binnenveld, het gebied tussen Wageningen, Rhenen en Veenendaal onder water gezet, waarbij ook delen van Veenendaal onder water kwamen te staan. De Grebbelinie, gebouwd als een oorlogsinstrument is in 1952 opgeheven en een jaar later omgedoopt tot natuurreserveaat. In 2011 is de Grebbelinie tot Rijksmonument verklaard.

Voor bewoners houdt de grens van Veenendaal niet op daar waar de gemeentegrens formeel ligt. Wonen en leven in Veenendaal betekent directe toegang tot een prachtig snoer aan recreatiegebieden rondom Veenendaal. Zo brengt de statige Kerkewijk je al sinds jaar en dag rechtstreeks naar de Heuvelrug. Een snippertje groen van de Heuvelrug ligt nog net op het grondgebied van de gemeente zelf.

Zandafgraving en Kwintelooijen

Voor bewoners van Veenendaal is het gebied Kwintelooijen – onderdeel van de Heuvelrug -onlosmakelijk met het beleven van vrije tijd verbonden. Kwintelooijen ligt strak tegen Veenendaal aan, het is de speelplek uit hun jeugd en het recreatiegebied dat ze als volwassenen het vaakst bezoeken. Het gebied Kwintelooijen is ontstaan door zandafgraving. Grote publiekstrekker is de trap met 169 treden, vanwaar je een prachtig uitzicht hebt over de Gelderse Vallei.

Dat groen in de directe omgeving was ook haar nodig voor de verpozing, want Veenendaal zelf groeide als kool. In de 18e en 19e eeuw speelde in eerste instantie de wol- en de tabaksindustrie een belangrijke rol. Een klein aantal gebouwen herinnert nog aan die tijd. Toen deze bedrijfstakken niet langer rendabel waren, zorgde de gemeente voor voldoende werkgelegenheid door de aanleg

van grootschalige bedrijventerreinen en in het kielzog daarvan stroomden bewoners toe en werden woonwijken uit de grond gestampt. Veenendaal ging midden vorige eeuw heel snel van dorp naar stad en kreeg een regiofunctie. Deze functie werd versterkt door de bouw van Theater Lampegiet (1988) en de aanleg van een grootschalig winkelhart.

Veenendaal wordt Winkelstad

Het is een bewuste keuze geweest, de aanleg van grootschalige winkelcentra in een voormalig dorps hart. En tegelijkertijd een gedurfde stap. Want het oude centrum van Veenendaal veranderde daarmee voorgoed. Het heeft Veenendaal geen windeieren gelegd. In de regio kwam Veenendaal bekend te staan als de Winkelstad. Grote overdekte winkelcentra (Passage Corridor en de Scheepjeshof) trokken van meet af aan bezoekers uit de regio. Winkelen in Veenendaal werd in de regio synoniem voor een dagje uit, waarbij er niet alleen gewinkeld wordt, maar ook bijvoorbeeld de horeca en de culturele voorzieningen worden bezocht.

En opnieuw zijn de afgelopen twee decennia flink in het centrum uitgekapt. De aanleg van de Brouwersgracht van noord naar zuid, de aanleg van het Keesstipplein en het Thoomesplein, de komst van de Cultuurfabriek, de realisatie van de Bernard van Kreelpoort. Grootse ingrepen die eigentijdse en tegelijkertijd grootstedelijke allure in het winkelhart van Veenendaal hebben gebracht. Kers op de taart is het Stadsstrand langs de Brouwersgracht. Een bijzondere plek; het leverde Veenendaal in 2023 de prijs voor het 'Meest inspirerende binnenstadsproject' op.

Wielerronde en Fietsstad

Fietsen hoort bij Veenendaal. Sinds 1985 heeft Veenendaal een wielerronde. De wielervegete Joop Zoetemelk was prijswinnaar van de allereerste ronde van Veenendaal. De wielerronde veranderde een paar keer van naam maar heet sinds 2017 weer traditiegetrouw Veenendaal-Veenendaal. In 2020 werd de stad opnieuw verkozen tot Fietsstad van het jaar. Dat was al eerder het geval in 2000.

Door de snelheid waarmee Veenendaal van dorp naar stad is gegroeid is een groot deel van het oorspronkelijke cultuurlandschap van Veenendaal verdwenen. Door de herstructureringen in het centrum is ook daar ook een groot deel van de historische bebouwing niet meer aanwezig. Tot eind 19e eeuw volgde de dorpsuitbreiding die eeuwenoude structuren: de oude linten langs waterwegen dienden als bouwlocatie. Ondanks het verdwijnen van de waterwegen zijn de oude ontginningsstructuren nog steeds herkenbaar aan de gevarieerde lintbebouwing. Door hun ligging en uitstraling vervullen ze vandaag de dag een belangrijke rol in de oriëntatie, ruimtelijke opbouw en verkeersstructuur. Hoewel niet alle bebouwing langs deze wegen oud is, spreken we over historische linten, omdat ze verwijzen naar het ontstaan van Veenendaal.

De belangstelling voor de roots van Veenendaal en het cultuurlandschap is alom (weer) aanwezig. In het 2019 is het Gilbertjaar gevierd en in 2022 is het landschapspark Turfweide aangelegd.

De warenmarkten, de ossemarkt en de bijenmarkt

De markt dankt zijn naam aan de wekelijkse warenmarkt die al eeuwenlang op deze plaats wordt gehouden. Samen met de markt op het Slotemaker de Bruïneplein vervult de markt niet alleen een rol in het doen van wekelijkse inkopen, het is ook een ontmoetingsplek voor inwoners en bezoekers geworden. In de loop der eeuwen heeft Veenendaal ook andere markten gekend, veelal ontstaan uit de veehandel. Van deze jaarmarkten zijn de jaarlijkse Ossenmarkt en Bijenmarkt als enige overgebleven. Het is ook vanuit toeristisch en recreatief oogpunt belangrijk om onze markten te behouden.

Gilbert van Schoonbeke

In 2019 heeft Veenendaal het Gilbert van Schoonbeke jaar gevierd. In 1519, zo gaan de verhalen, zou Gilbert van Schoonbeke aan de start van Veenendaal hebben gestaan door op de plek, waar Veenendaal nu ligt, te starten met het winnen van turf ten behoeve van de uitbreiding van Antwerpen. Dat was in 2019 op de kop af 500 jaar geleden. In naam van Gilbert zijn in 2019 een flink aantal festiviteiten door de Veenendaalse samenleving georganiseerd, een aantal daarvan met een regionale component. Zo is ook het Gilbert van Schoonbekepad ontstaan, een wandelroute van 244 km lengte, van Veenendaal tot Antwerpen om de band tussen de beide steden te herdenken.

Turfweide

Om het veenlandschap van weleer opnieuw terug te brengen is het afgelopen twee jaar op de Turfweide, aan de rand van de bebouwing en de grens van Veenendaal een landschapspark ontstaan. Het park neemt je mee terug naar de ontstaansgeschiedenis van Veenendaal. Op de Turfweide is letterlijk zichtbaar gemaakt hoe Veenendaal door het aanleggen van vaarten en het afgraven van turf is ontstaan.

Trends en ontwikkelingen

03

3. Trends en ontwikkelingen

De coronacrisis van de afgelopen jaren heeft een aantal trends en ontwikkelingen die reeds waren ingezet, versneld: De behoefte aan rust, stilte en accu opladen is substantieel toegenomen, waardoor wandelen, fietsen, varen, het ervaren van natuur en het beleven van erfgoed steeds belangrijker is geworden.

Recreatie is niet langer een 'nice to have' maar een 'must have' geworden. Het aantal recreanten is fors toegenomen. Vooral dicht bij huis en in de natuur. Verwacht wordt dat de toename van de populariteit van buitenrecreatie van structurele aard is. De behoefte aan een kwalitatieve en kwantitatieve impuls, om het tekort aan recreatief groen in te lopen en evenwichtig mee te laten groeien met de verstedelijking, is zichtbaar geworden. Natuurgebieden rondom de grote steden kunnen de toestroom van recreanten niet goed aan.

Landelijke en regionale trends en ontwikkelingen welke van invloed zijn op de ontwikkeling van recreatie en toerisme in en rondom Veenendaal:

Toename van het aantal inwoners binnen de provincie Utrecht.

Het aantal inwoners neemt toe in Veenendaal. Er is een tekort aan woningen en er moet fors worden bijgebouwd (onderdeel verstedelijkingsstrategie). Een deel van de nieuwbouw zal in en rondom Veenendaal worden gerealiseerd. Dat betekent enerzijds extra ruimtebeslag ten behoeve van wonen en anderzijds meer vraag naar recreatieve ruimte. Deze recreatieve ruimte zal met name in de schil rondom Veenendaal moeten worden gerealiseerd.

Toenemende vergrijzing, waardoor de behoefte aan diverse typen van vrijetijdsbesteding verandert.

Het aantal oudere inwoners in Veenendaal neemt toe. Het gebruik van elektrisch fietsen zal toenemen. De behoefte aan veilige fietspaden wordt groter. Er is meer ruimte nodig voor bewegen in de wijk en goede en veilige wandel- en fietsvoorzieningen om vanuit Veenendaal gemakkelijk in het groene ommeland te komen.

Toename belang dat men hecht aan een gezonde levensstijl en de rol van recreëren daarbij.

De inwoners van Veenendaal gaan meer belang hechten aan goede recreatiemogelijkheden, zowel in de wijken zelf als in de natuur rondom Veenendaal.

De klimaat- en energiecrisis nopen tot versnelde inzet van duurzame mobiliteit.

Inzetten op goede bereikbaarheid van de recreatieterreinen door veilige wandel- en fietspaden vanaf Veenendaal naar de omringende natuurgebieden te realiseren. Het inzetten van deelfietsen vanaf de drie stations in Veenendaal. Het paal- en perk stellen aan het aantal parkeerplaatsen bij de natuurgebieden zelf in samenspraak met de buurgemeenten.

Duurzaam natuurbeheer neemt in belang toe en stelt paal en perk aan aantal bezoekers.

De recreatiedruk op de Heuvelrug neemt toe. Zowel vanuit bewoners in de regio, als vanuit toeristen die in het gebied verblijven, maar ook vanuit de toevloeiing van bewoners uit de Randstad, die de overvolle recreatiegebieden aldaar ontvluchten. Op een aantal plekken op de Heuvelrug is het nu al te druk. Dat betekent dat bezoekers naar andere natuurgebieden moeten worden geleid. Het beter op de kaart zetten van de Grebbelinie is daarbij van belang.

Het door elkaar lopen van werk en vrijetijd.

De behoefte aan recreatie direct naast de deur neemt toe. Mensen werken steeds vaker vanuit huis. Het is belang om in de (oudere) woonwijken van Veenendaal meer plekken te creëren die uitnodigen tot bewegen, ontspannen en ontmoeten.

De behoefte naar koelte, water en schaduw.

Vooraf de binnenstad van Veenendaal is zeer versteend. In de zomermaanden warmt de stad te veel op. Dat is een bedreiging voor zowel de inwoners van de binnenstad, maar ook voor het functioneren van de binnenstad en het daarmee kunnen ontvangen van voldoende bezoekers gedurende de zomermaanden.

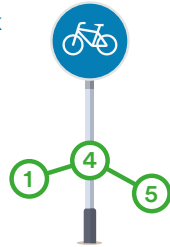

De behoefte aan diversiteit aan recreatievormen.

Veenendaal is behoorlijk volgebouwd. Het reeds aanwezige groen (waaronder Stadspark) en de diverse waterpartijen kunnen worden benut om bij te dragen aan diverse vormen van recreatie.

Het aantal elektrische fietsen neemt toe en daarmee neemt ook de actieradius van fietsers toe.

Er is behoefte aan meer en betere fietspaden in Veenendaal. Veenendaal is al eens verkozen tot fietsstad. Veenendaal en de regio hebben de potentie om in te zetten op het thema thema fietsregio en het aanbieden van goede routes.

Het aantal overnachtingen in Airbnb-accomodaties bij particulieren.

Dit speelt minder voor Veenendaal. Het aantal aanbieders is relatief constant en beperkt in verhouding tot andere steden.

De behoefte van bezoekers naar een levendige binnenstad: place to buy naar place to be.

Veenendaal werkt aan een vitale binnenstad die aantrekkelijk is voor bewoners en bezoekers. Het inzetten op een goed aanbod aan culturele voorzieningen en aantrekkelijke openbare verblijfsruimte spelen daarbij een belangrijke rol.

Digitalisering van informatie neemt toe.

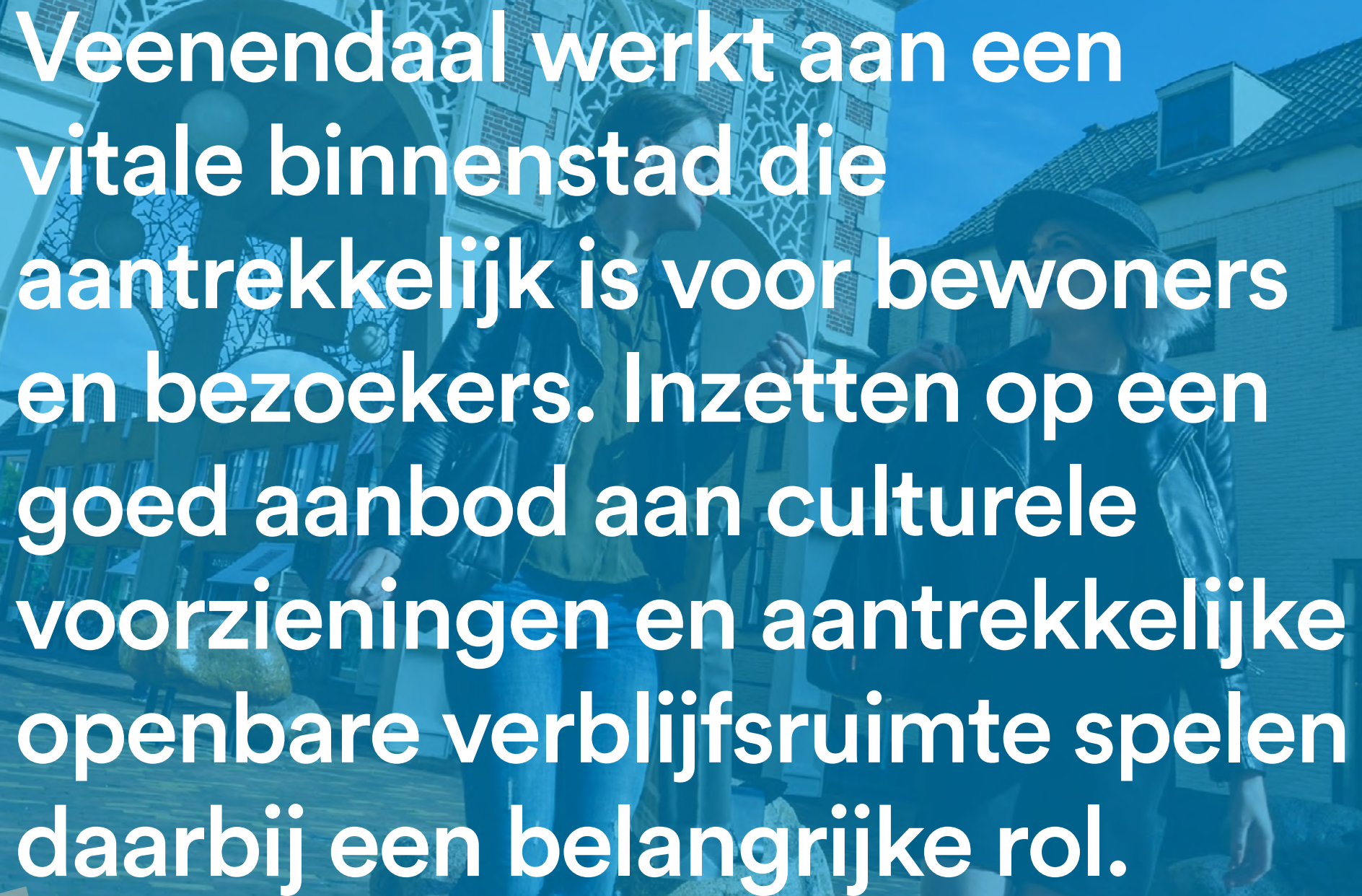
Dit is in volle gang en speelt ook in Veenendaal. Er is een veelheid aan aanbieders. De informatie overlapt elkaar. Meer eenheid in naamgeving van routes en producten versterkt het aanbod van Veenendaal.

De populariteit van Nederland als vakantieland bij Nederlanders.

De recreatieparken en overige verblijfsmogelijkheden rondom Veenendaal zijn relatief vaak volgeboekt. Steeds meer Nederlanders komen daardoor in de gelegenheid kennis te maken met Veenendaal.

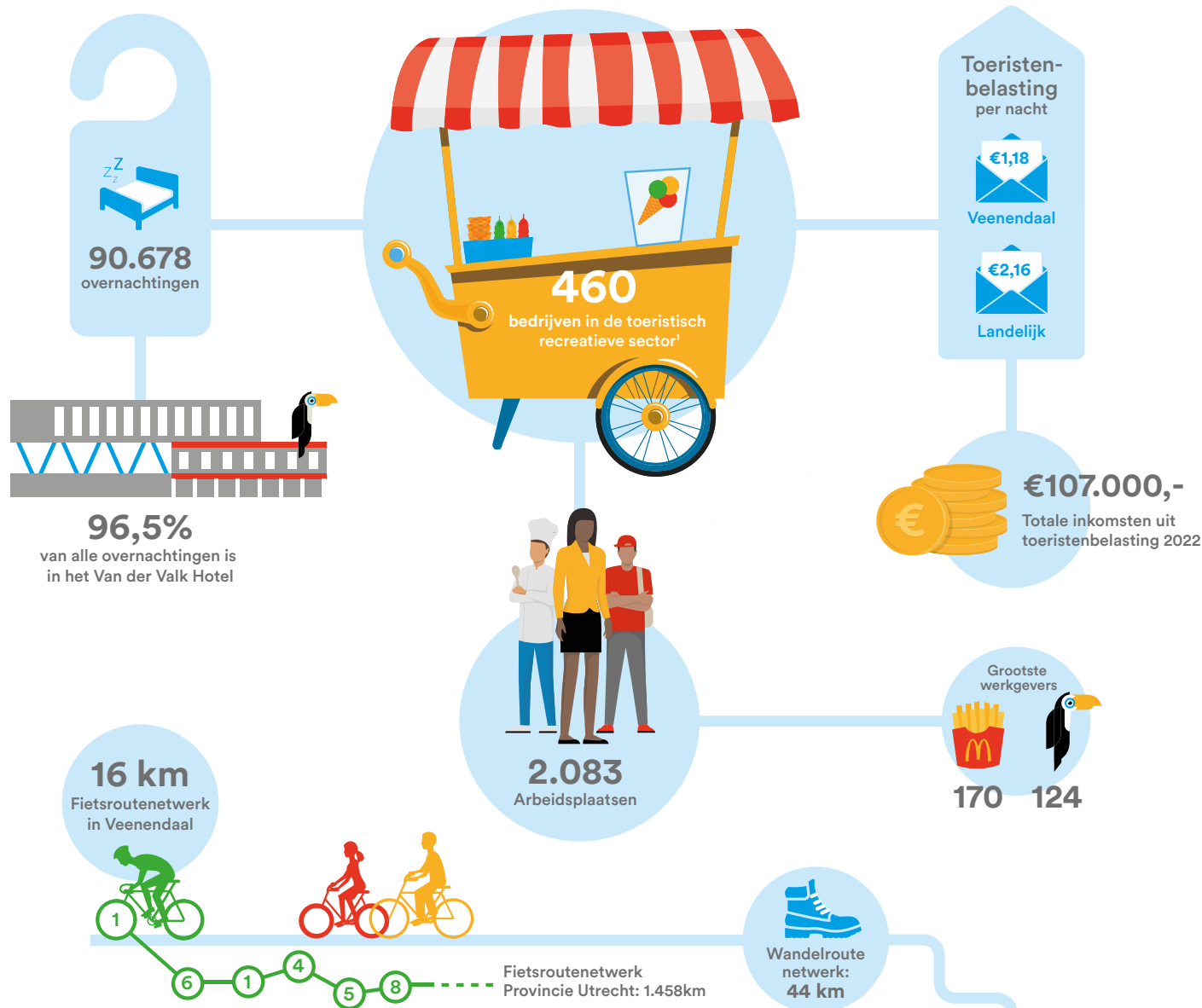

Veenendaal werkt aan een vitale binnenstad die aantrekkelijk is voor bewoners en bezoekers. Inzetten op een goed aanbod aan culturele voorzieningen en aantrekkelijke openbare verblijfsruimte spelen daarbij een belangrijke rol.

Toerisme en recreatie in Veenendaal in cijfers

- In 2022 hebben 90.678 overnachtingen plaatsgevonden.
- Veenendaal kent 2 hotels: het Van der Valk Hotel en stadshotel de Koningsvlinder. Het Van der Valk Hotel is het grootste met 96,5% van de totale overnachtingen.
- De belangrijkste reden van overnachting in Veenendaal is een zakelijke.
- In Veenendaal betalen toeristen in 2023 €1,18 toeristenbelasting per nacht. Dit is flink lager dan het landelijke gemiddelde: €2,16.
- De totale inkomsten uit toeristenbelasting waren in 2022: €107.000,-
- Veenendaal heeft 460 bedrijven in de toeristisch recreatieve sector, in totaal goed voor 2083 arbeidsplaatsen. Hieronder vallen ook alle horecagelegenheden.
- McDonalds (170) en Het Van der Valk Hotel (124) zijn de grootste werkgevers in de toeristische sector.
- Fietsrouten netwerk in Veenendaal (bestaand fietsknooppuntensysteem): 16 km
- Fietsrouten netwerk in hele provincie Utrecht: 1.458 km
- Wandelrouten netwerk in Veenendaal (ontwerp nieuwe netwerk): 44 km
- Wandelrouten netwerk in hele provincie Utrecht, na realisatie wandelnetwerk Utrecht-oost: 3.825 km.

Resultaten enquête inwoners

04

4. Resultaten enquête inwoners

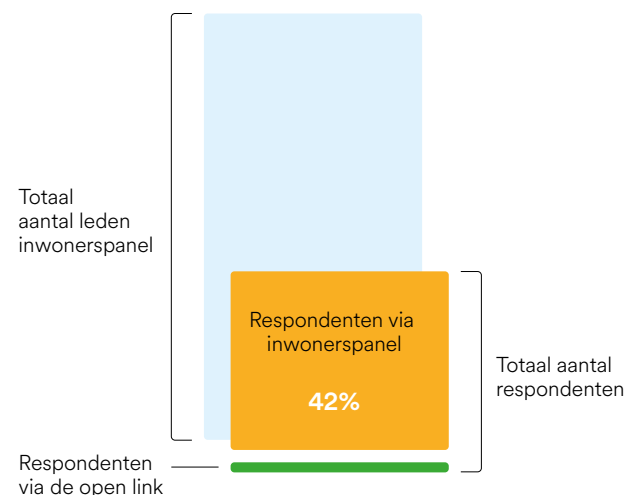
In juni 2023 is een enquête gehouden onder inwoners van Gemeente Veenendaal ten behoeve van het nieuwe evenementenbeleid en de toeristische visie. Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste resultaten van deze enquête voor het onderdeel toerisme. Het onderzoek is uitgevoerd door Research 2Evolve.

Onderzoekverantwoording

Leden van het inwonerspanel van Veenendaal kregen per mail een uitnodiging om een enquête in te vullen met vragen over evenementen en toerisme. De enquête was in te vullen via een online openbare link die de ontvangers per mail ontvingen. De veldwerkperiode was tussen 21 juni en 9 juli 2023. Er is twee keer een herinnering aan de deelnemers gestuurd en er is via de communicatiekanalen van de Gemeente Veenendaal extra aandacht gevraagd voor het invullen van de vragenlijst. Niet-panelleden hadden ook de mogelijkheid om de vragenlijst online via een open link in te vullen.

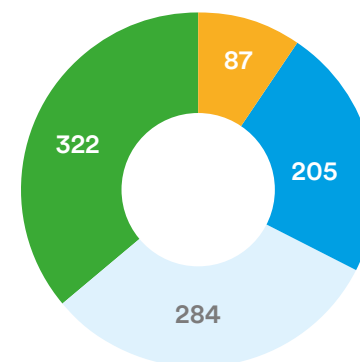
Responsoverzicht

● Totaal aantal leden inwonerspanel	2120
● Respondenten via inwonerspanel	883 (42%)
● Respondenten via de open link	15
Totaal aantal respondenten	898

Samenstelling respondenten

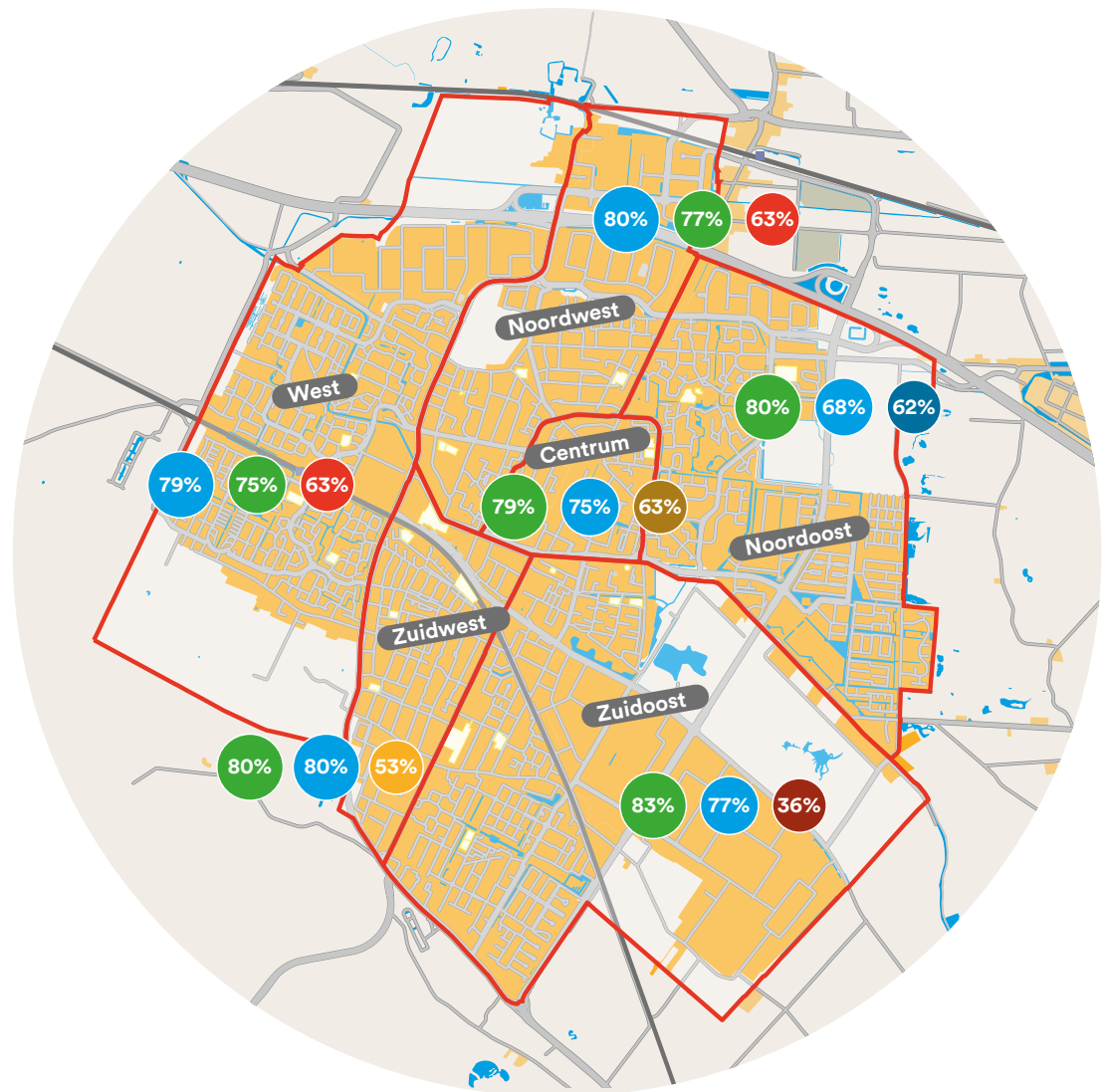
Leeftijd	N	% van het totaal
● 16 t/m 34 jaar	87	10%
● 35 t/m 49 jaar	205	23%
● 50 t/m 64 jaar	284	32%
● 65+	322	36%

In de enquête zijn drie vragen opgenomen met betrekking tot recreatie en toerisme:

Naar welke natuurgebieden (rondom Veenendaal) gaat u regelmatig voor vrijetijd met een recreatieve/sportieve invulling?

- Kwinteloijen wordt door 81% regelmatig bezocht. Hiermee is dit natuurgebied het populairst onder de inwoners.
- Prattenburg (74%) en de natuur rondom Slaperdijk, Rode Haan en richting Ederveen (42%) worden ook veel genoemd als populaire natuurgebieden.
- Er zijn duidelijke verschillen te zien als je inzoomt op de voorkeuren van leeftijdsgroepen. Kwinteloijen is bij de leeftijdsgroep t/m 35 jaar veruit het populairst (85%), terwijl dit bij de leeftijdsgroep 65+ wat minder populair is (75%). Prattenburg is daarentegen populairder bij de 50+ers (79% en 75%) dan bij de jongere doelgroep (68%).
- Het Henschotermeer is voor de doelgroep t/m 35 jaar een populaire plek (24%). Andere doelgroepen bezoeken deze locatie zelden tot nooit (15 tot 5% oudste doelgroep).
- Bij de resultaten op wijkniveau valt op dat men natuurgebieden bezoekt aan de kant van Veenendaal waar zij wonen. De meeste Veenendalers vinden het dus prettig om dichtbij te recreëren.
- De Ginkelse hei is het populairst voor Veenendalers over de provinciegrens: gemiddeld 37% van de respondenten bezoekt regelmatig dit natuurgebied.

- Kwinteloijen
- Prattenburg
- Slaperdijk/Ederveen
- Blauwe kamer
- Groene Grens
- Grebbeberg/Stadspark
- Grebbeberg/Ginkelse hei

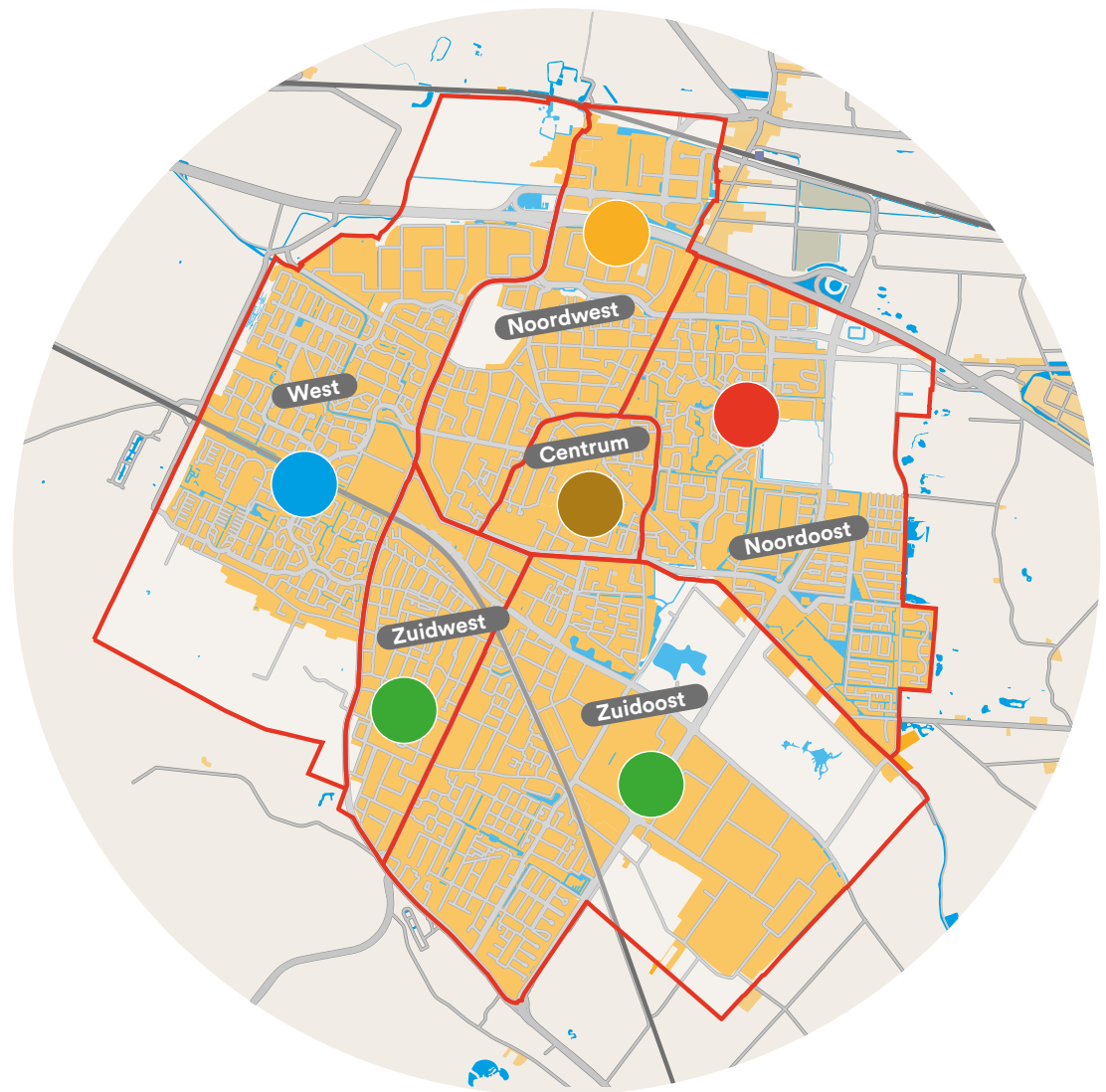

A photograph of a man and a woman walking away from the camera on a wooden boardwalk. The boardwalk is made of wide wooden planks and is bordered by a rustic wooden railing. The surrounding landscape is a natural, open area with grass, shrubs, and trees under a bright, hazy sky. The overall color palette is warm and golden, suggesting a late afternoon or early morning setting.

Bij de resultaten valt op dat men natuurgebieden bezoekt aan de kant van Veenendaal waar zij wonen. De meeste Veenendalers vinden het dus prettig om dichtbij te recreëren.

Hoe vaak bezoekt u dit/deze natuurgebied(en)?

- Opvallend is dat bij deze vraag een aantal andere natuurgebieden eruit springen: de dichtbij gelegen natuurgebieden worden het vaakst per week en het vaakst per maand bezocht.
- De meeste natuurgebieden worden meerdere keren per jaar door de respondenten bezocht.
- Hoe verder het natuurgebied van Veenendaal afligt, hoe minder vaak het gebied per jaar bezocht wordt.
- Respondenten geven aan het stadspark, de groene grens, Prattenburg en de natuur rondom Slaperdijk, Roode Haan en richting Ederveen het regelmatigst te bezoeken in een jaar.

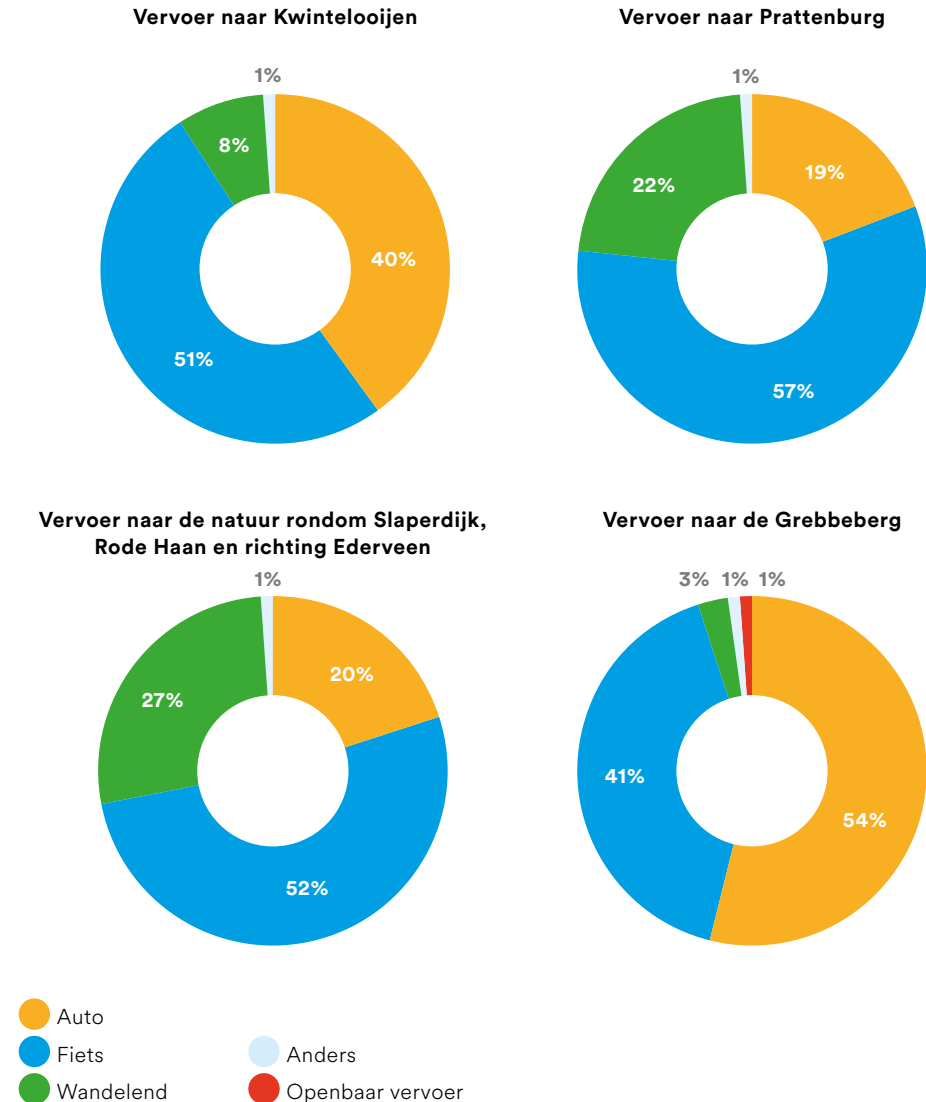

De natuur rondom Slaperdijk, Roode Haan en richting Ederveen	Anders	Stadspark
	Groene Grens	Prattenburg

Met welk vervoersmiddel bezoekt u dit/deze natuurgebied(en)? En waarom kiest u dit vervoersmiddel?

- De meest gebruikte vervoersmiddelen zijn de auto en de fiets
- Top 3 natuurgebieden die het meest bezocht worden met de fiets:
 1. Blauwe Hel / Binnenveld & Rondon Ederveen, Renswoude, Scherpenzeel: 71%
 2. Langs de Grebbelinie: 69%
 3. Prattenburg: 57%
- Top 3 natuurgebieden die het meest bezocht worden met de auto:
 1. Henschotermeer: 84%
 2. Ginkelse Hei: 70%
 3. Overig Veluwe: 68%
- Redenen om met de auto naar het natuurgebied te gaan, zijn met name de afstand (ver weg) en het gemak.
- Redenen om met de fiets naar het natuurgebied te gaan, zijn met name graag willen fietsen, duurzaamheid en de afstand (dichtbij).
- De volgende gebieden worden vooral wandelend bezocht:
 - Stadspark inclusief surfvijver: 55%
 - De groene Grens: 47%
- Redenen om wandelend naar het natuurgebied te gaan, zijn met name de afstand (dichtbij) graag willen wandelen en duurzaamheid.
- Het openbaar vervoer wordt bij alle natuurgebieden niet tot nauwelijks gebruikt als vervoermiddel: gemiddeld 1%.

Gebruik vervoersmiddelen naar de vier meest bezochte natuurgebieden:

A woman with blonde hair, wearing a red sequined long-sleeved dress and white sneakers, is captured in a dynamic dance pose. She is leaning forward with one leg extended back and her arms raised. The background is a dance studio with a large mirror wall and a wooden floor. A large red diagonal shape is overlaid on the left side of the image.

Samenwerkings- verbanden op het gebied van recreatie en toerisme

05

5. Samenwerkingsverbanden op het gebied van recreatie en toerisme

De financiële en personele inzet die Veenendaal pleegt op het gebied van recreatie en toerisme is met name regionaal gericht. Het zijn immers de Veenendaal omringende gebieden waar de inwoner van Veenendaal grotendeels recreëert. De regionaal toeristische samenwerking uit zich door verschillende vormen van samenwerkingen en of werkafspraken.

Regionale projecten met een toeristische recreatieve component

Zo werkt Veenendaal samen met de omliggende regio's in de volgende projecten:

- Routebureau Utrecht (Provincie breed netwerk)
- Wandelknooppuntennetwerk Oost-Utrecht
- Pakket Routes en paden en groen toezicht (samenwerking tussen gemeenten die voorheen in het inmiddels opgeheven recreatieschap Utrechtse Heuvelrug en Vallei waren verenigd).
- Club Kwintelooijen (samenwerking tussen Rhenen en Veenendaal)
- Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei (samenwerking over marketing van het Heuvelrug en Vallei gebied)
- Grebbelinie op de kaart zetten (samenwerking tussen gemeenten aan de Grebbelinie)
- Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (Veenendaal heeft status agenda lid).
- Groen Groeit Mee (regionaal programma over verstedelijkingsopgave en vergroening)
- Food Valley (samenwerking tussen Gelderse en Utrechtse gemeenten, onderwerp toerisme speelt in deze samenwerking vooralsnog bescheiden rol).

Routebureau Utrecht

Het Routebureau Utrecht is een samenwerking van alle 26 Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Het routebureau is gestart in 2018 en houdt zich bezig met het dagelijkse beheer, de ontwikkeling en profilering van bewegwijzerde routes en routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen in de provincie Utrecht. Twee belangrijke producten van het routebureau voor Veenendaal zijn het beheer van het fietsknooppuntennetwerk en de aanleg van een wandelknooppuntennetwerk in het oostelijk deel van onze provincie. De samenwerking tussen Veenendaal en het Routebureau is vastgelegd in een convenant en een dienstverleningsovereenkomst.

Wandelknooppuntennetwerk Oost-Utrecht

Een groot deel van Nederland en een deel van de provincie Utrecht is inmiddels aangesloten op het landelijke wandelknooppuntennetwerk. Ten behoeve van aansluiting van het gebied Oost-Utrecht zijn het Routebureau Utrecht, de provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Leusden, Renswoude, Rhenen, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Woudenberg, Zeist en Veenendaal in 2019 gestart met een verkenning en zijn partijen in 2021 een realisatieovereenkomst aangegaan. In totaal wordt in Oost-Utrecht ruim 850 kilometer wandelnetwerk aangelegd, waarvan 43 kilometer in Veenendaal. De oplevering van het totale netwerk in het oostelijk deel van de provincie wordt verwacht in 2023/2024.

Pakket routes en paden

Via het pakket Routes en Paden voeren de voormalige UHK-gemeenten (namen gemeenten nog toevoegen) in gezamenlijkheid het fysieke beheer en onderhoud van routes en paden in het gebied uit. Ook activiteiten als 'groen toezicht' en 'boomveiligheid' vallen onder dit pakket. De gemeenten hebben de werkzaamheden, vallend onder dit pakket uitbesteed aan Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. De betrokken gemeenten en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug hebben daartoe een samenwerkingsovereenkomst een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Club Kwintelooijen

Veel inwoners van Veenendaal gaan graag naar Kwintelooijen om te recreëren. Jaren geleden werd dit gebied gebruikt voor zandafgravingen. Hierdoor is een bijzonder gebied ontstaan. Natuurgebied Kwintelooijen maakt onderdeel uit van de Utrechtse Heuvelrug. Een heel klein snipertje van dit natuurgebied ligt het grondgebied van de gemeente Veenendaal. Na het uiteenvallen van het recreatieschap UHVK hebben de gemeente Rhenen en de gemeente Veenendaal besloten het beheer van het gebied Kwintelooijen gezamenlijk op zich te nemen en is 'Club Kwintelooijen' opgericht. Afweging daarbij is geweest dat de bezoekers van Kwintelooijen voor het merendeel uit Veenendaal komen en het daarmee voor de hand ligt dat Veenendaal mede zorgt draagt voor het gebied. De samenwerkingsafspraken van Club Kwintelooijen zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en een dienstverleningsovereenkomst.

Het Regionaal Bureau Toerisme (RBT) Heuvelrug en Vallei

Veenendaal heeft sinds 2018 een SLA (servicelevel agreement) met het RBT Heuvelrug en Vallei afgesloten met het RBT. De SLA met het RBT is in 2024 weer voor drie jaar verlengd tot en met eind 2026. Het RBT verzorgt voor de Heuvelrug- en Vallei gemeenten Woudenberg, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Scherpenzeel, Baarn, Renswoude, Soest en Zeist en Veenendaal de marketing en promotie van het gebied als totaal. Het RBT richt zich op de rustzoeker die graag verblijft in de natuur (wandelen, fietsen) en tussendoor verpozing zoekt (winkelen, uitgaan, horeca) in de dorpen en steden van de bij het RBT aangesloten gemeenten. Het RBT zet de regio toeristisch op de kaart, maar daarbij specifieke aandacht voor de kwaliteit van het gebied als totaal, positioneert specifieke aandachtsgebieden binnen de Heuvelrug en Vallei en draagt zorg voor off en online communicatie zodat toeristen die verblijven in de ons omringende vakantieparken goed op de hoogte zijn van alle mogelijkheden die de regio als totaal heeft te bieden.

Grebbeleinie en het bezoekerscentrum

De samenwerking van gemeenten langs de Grebbeleinie vindt wel plaats maar heeft een meer incidenteel karakter en is minder goed georganiseerd dan de samenwerking zoals we die tussen de Heuvelruggemeenten zien. Er is nog geen platform waarop gemeenten langs de Grebbeleinie elkaar structureel treffen. Door middel van een subsidie vanuit het programma LEADER en een bijdrage van gemeenten gelegen

langs de Grebbelinie, is het RBT Heuvelrug en Vallei door betrokken gemeenten (waaronder Veenendaal) ingehuurd voor de marketing van het gebied. Het betreft een projectperiode voor twee jaar (2022-2023). Daarnaast dient het bezoekerscentrum Grebbelinie sinds een aantal jaren individuele subsidieaanvragen in bij Grebbeliniegemeenten ten behoeve van activiteiten in het bezoekerscentrum zelf.

Het Nationale Park Utrechtse Heuvelrug

In Het Nationale Park Utrecht Utrechtse Heuvelrug (NPUH) werken de eigenaren van natuurterreinen, de provincie Utrecht en gemeenten op en rond de Heuvelrug samen met andere organisaties en gebiedspartijen aan de bescherming en ontwikkeling van natuur, landschap en erfgoed. De samenwerkende partners zijn verenigd in het Heuvelrugoverleg. Het NPUH loopt dwars door het dwars door het zuidoostelijke deel van de provincie Utrecht, van Rhenen in het zuidoosten, tot en met de gemeenten Leusden en Zeist in het midden van de provincie. Over uitbreiding van het park met de noordelijk gelegen bossen en heidevelden wordt al enige tijd gesproken. Door de provincie Utrecht is in 2023 een verzoek voor uitbreiding van het huidige park bij het Rijk ingediend. In dat geval zullen ook delen van de gemeenten Soest, Amersfoort, de Bilt, Baarn en Hilversum onder het Nationale Park gaan vallen (tot en met het Knooppunt Eemnes), waardoor het Park ook deels in de provincie Noord-Holland komt te liggen. Door de vergroting van het park kunnen er onder ander betere afspraken worden gemaakt over bezoekersstromen. De uitbreiding van het park zou betekenen dat ook

de steden Utrecht, Amersfoort en Hilversum direct aan het Nationale Park gaan grenzen. Veenendaal is geen betalend lid van het Nationaal Park. Wel wordt Veenendaal gezien als een samenwerkingspartner en is het agendalid van het Heuvelrugoverleg. Door het NPUH is de wens uitgesproken dat ook de vier grote steden aan de randen van het park - waaronder Veenendaal - zich aansluiten als volwaardig lid van het Park.

Regio Food Valley ligt deels in de provincie Gelderland en deels in de provincie Utrecht. De regio profileert zich als een topregio op het gebied van agrifood en is een samenwerking tussen gemeentelijke overheden, ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen. De regio omvat de volgende gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Rhenen, Renswoude, Scherpenzeel, Wageningen en Veenendaal. Alhoewel samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme geen topic is, zijn er wel raakvlakken in de belangen. Zoals goede fietsverbindingen in het buitengebied, met name tussen de steden Ede, Wageningen en Veenendaal.

Groen Groeit Mee

Samen met de omliggende gemeenten werkt Veenendaal aan het provinciale programma Groen Groeit Mee.

Vanuit de opgave Groei en Bloei en het provinciale programma Groen Groeit Mee, worden voorbereidingen getroffen voor de realisatie van recreatieve en ecologische verbindingen te westen van Veenendaal (van Kwintelooijen tot Renswoude). De totstandkoming van deze zone is door de

provincie als een pilotproject aangemerkt. Veenendaal is trekker van dit programma. Samen met Renswoude, Utrechtse Heuvelrug en Rhenen wordt aan deze pilot gewerkt onder de projectnaam Roode Haan.

Lokale projecten met een toeristische recreatieve component

- Programma Vitale Binnenstad
- De binnenstadorganisatie Stichting BIZ Winkelstad Veenendaal,
- Branding en citymarketing Veenendaal breed via #DitisVeenendaal.

Programma Vitale Binnenstad

Sinds 2017 geeft Veenendaal uitvoering aan het programma Vitale Binnenstad. Via dit programma zijn tal van verbeteringen doorgevoerd in de binnenstad waardoor de binnenstad van Veenendaal aantrekkelijk op de kaart komt te staan. Belangrijke projecten uit de afgelopen jaren: realisatie Stadsstrand en Bernard van Kreelpoort, realisatie Downtown, herstructurering J.G. Sandbrinkstraat, herstructurering Horecaplein (inclusief lichtfontein), realisatie nieuwe overdekte fietsenstalling, vergroening Raadhuisplein en Zwaaiplein. Belangrijke lopende projecten: Brouwerspoort, aanpassing gebied Duivenwijde, (nieuw)bouwplannen Theater Lampegiet, Aanpassing Tuinstraat en verbouwing gebied Corridor.

BIZ Winkelstad

In de BIZ Winkelstad Veenendaal werken ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrum van Veenendaal gezamenlijk aan de promotie van het centrum. De ondernemers zijn verenigd in een BIZ (Bedrijveninvesteringzone). Een BIZ wordt voor de duur van 5 jaar ingesteld. In 2022 hebben de ondernemers in de

binnenstad er opnieuw voor gekozen om voor de periode 2023-2027 een BIZ in te stellen. De culturele instellingen nemen in deze nieuwe periode ook deel aan de BIZ. Daarmee zijn alle detaillisten, horecaondernemers, leisure partijen, kantoorhoudende organisaties en de cultuursector en alle pandeigenaren verenigd binnen de BIZ Winkelstad Veenendaal. De gemeente is als kantoorhoudende organisatie in de binnenstad deelnemer bij de BIZ.

Als uitvoerder van BIZ-wetgeving, legt de gemeente de jaarlijkse BIZ-heffingen op aan alle deelnemers in de binnenstad en stelt de opbrengst daarvan als een subsidie beschikbaar aan de BIZ Winkelstad Veenendaal.

Citybranding en marketing #DitisVeenendaal

Sinds 2019 werken de gemeente, de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal,

Winkelstad Veenendaal, de sportsector, de cultuursector, de woonsector en de toeristische sector samen binnen het samenwerkingsverband #DitisVeenendaal aan de branding van Veenendaal. In 2023 is besloten naast branding ook de citymarketing ter hand te nemen, het begin van het jaar 2024 te benutten om de plannen daarvoor uit te werken om later in 2024 te starten met citybranding.

Naast bovengenoemde samenwerkingsverbanden, werkt de gemeente Veenendaal ook vanuit de aandachtsvelden cultuur, mobiliteit, sport en vergroening aan een aantrekkelijke stad voor bewoners en bezoekers en daarmee ook voor toeristen. Visie en beleid op deze onderdelen wordt vanuit de respectievelijke beleidsvelden ontwikkeld en zal daar waar ze ook recreatie en toerisme raken, in deze visie worden benoemd.

Toeristisch recreatieve infrastructuur

06

6. Toeristisch recreatieve infrastructuur

In hoofdstuk 5 hebben we de huidige samenwerkingsverbanden die voortkomen uit of een direct raakvlak hebben met taakveld recreatie en toerisme benoemd. In hoofdstuk 6 en 7 werken we onze visie op deze samenwerkingsverbanden uit, waarbij we tegelijkertijd op te pakken actiepunten benoemen voor de komende 5 jaar.

We onderscheiden binnen de visie recreatie en toerisme twee thema's:

- Toeristische recreatieve infrastructuur
- Beleven in Veenendaal.

Elk thema is uitgewerkt in een aantal pijlers. In dit hoofdstuk wordt het thema Toeristische recreatieve infrastructuur uitgewerkt. In hoofdstuk 7 het thema Beleven in Veenendaal. Deze thema's inclusief onderliggende pijlers zijn tot stand gekomen in samenspraak met een diverse groep van interne en externe stakeholders.

Het thema Toeristisch recreatieve infrastructuur omvat alles wat te maken heeft met route gebonden recreatie en regionale samenwerking op dat gebied, de on- en offlinecommunicatie hierover en de (duurzame) mobiliteit richting de recreatiegebieden. Binnen het thema Toeristische recreatieve infrastructuur onderscheiden wij de volgende vier pijlers:

01

Regionale Krachtenbundeling

02

Een kwalitatief goed fiets-, wandel- en vaarnetwerk

03

Versterken duurzame mobiliteit richting recreatiegebieden

04

Goede on- en offline zichtbaarheid van alles wat speelt

Het aantal regionale samenwerkingsverbanden waaraan Veenendaal deelneemt is de laatste jaren gegroeid. In wisselende samenstellingen van gemeenten wordt gesproken over deels overlappende recreatief toeristische thema's. Met het groeien van het aantal samenwerkingsverbanden is de ambtelijke en bestuurlijke inzet mede gegroeid. Daarin zien we graag een verandering. We willen toe werken naar enkele krachtige samenwerkingsverbanden die het totale palet van samenwerking bestrijken.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Voortzetting samenwerking met Rhenen voor Kwinteloijen*
- *Continuering van samenwerking met het Regionaal Bureau Toerisme Utrechtse Heuvelrug*
- *Toewerken naar enkele krachtige samenwerkingsverbanden. Waar mogelijk regionale pakketten samenvoegen.*
- *Samenwerking met het Nationaal Park versterken.*
- *Verkennen recreatieve uitlopmogelijkheden o.a. gebied Roode Haan.*
- *1 of 2 momenten per jaar waarop regionale samenwerkingsverbanden elkaar tegelijk treffen / rol provincie.*

We hechten eraan de samenwerking met de gemeente Rhenen voor het recreatiegebied Kwinteloijen voort te zetten. En daarbij ook gezamenlijk te verkennen op welke wijze het bezoekerscentrum dat in de nieuwe horecavoorziening wordt gerealiseerd, optimaal kan functioneren. Ook hechten we aan een voortzetting van de werkzaamheden zoals we die nu samen met betrokken gemeenten binnen het pakket Routes en Paden en Groen Toezicht hebben ondergebracht. Wel kunnen we ons voorstellen dat dit pakket binnen niet al te lange tijd volledig wordt ondergebracht bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, zodanig dat we voor dit pakket niet langer een separate ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuur in stand hoeven te houden.

De jaarlijkse financiële bijdrage van Veenendaal aan Rhenen ten behoeve van het beheer en onderhoud recreatiegebied Kwinteloijen kan

tevens worden beschouwd als een bijdrage aan het gebied Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Dat geldt ook grotendeels voor de bijdrage aan het pakket routes en paden en groen toezicht. We hechten belang aan een goede samenwerking met het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en willen deze samenwerking ook versterken en dit formaliseren door middel van een lidmaatschap. De samenwerking van gemeenten inzake het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en ook de instap van Veenendaal zien we als een groeiproces. Waarbij we eerst goed met alle betrokken gemeenten zullen moeten kijken naar de verdeelsleutel per gemeente in samenhang met de financiering van de reeds bestaande pakketten. Het voordeel van samenvoegen van financieringsstromen die ten goede komen aan het gebied kan ook leiden tot een betere positie van het Nationaal Park als het gaat om het verkrijgen van cofinanciering.

Er spelen een aantal zaken die we als regio met elkaar moeten oplossen als het gaat om het versterken van de positie van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug:

- *Komen tot een volledige vertegenwoordiging van alle gemeenten en aanpalende gemeenten in het Nationaal Park, waaronder Veenendaal.*
- *Consensus bereiken over een nieuwe verdeelsleutel die past bij de verwachtingen van de huidige en potentiële leden. Op dit moment is Veenendaal de enige stad van omvang die direct aan het park grenst. Bij de mogelijke uitbreiding van het park naar het noorden komen ook de steden Utrecht, Amersfoort en Hilversum direct aan het park te grenzen.*
- *De middelen die verschillende gemeenten nu al inzetten, voor het 'Pakket routes en paden en groen toezicht' komen grotendeels ten goede aan het gebied Nationaal Park, maar worden nu nog niet beschouwd als een bijdrage aan het Nationaal Park. Waardoor deze middelen ook niet kunnen worden beschouwd als cofinanciering voor de provincie als het gaat om de financiering van het Nationaal Park.*
- *De betrokken gemeenten en het Nationaal Park zelf hebben als belanghebbende partijen allen een rol in het maken van goede afspraken over takenpakket, dienstverlening en financiering van het Nationaal Park. Tegelijkertijd zien we hier ook een rol voor de provincie om meer sturing te geven op dit onderdeel.*
- *Het streven van een aantal betrokkenen om het gebied tevens de status van een Geo-Parc te verlenen volgen we met aandacht. We vinden het van belang dat er een goede belangenafweging komt voor de noodzakelijke woningbouwopgave in het gebied en eventuele beperkingen die de status Geo-Parc gaat opleggen. Daarnaast mag het eventueel gezamenlijk omarmen van deze status niet leiden tot een nieuwe pakketstructuur waarbij zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg is gewenst, maar dient in dat geval de samenwerking voor Geo Parc onder te worden gebracht bij het Nationaal Park.*

De samenwerking met het RBT (Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei) willen we continueren. De huidige contractperiode loopt tot december 2023. We gaan een nieuwe periode voor drie jaar aan. We vinden het van belang in samenspraak met het RBT en de deelnemende gemeenten toe te werken naar meer maatwerk per gemeente en ligging binnen het RBT-gebied. In de afgelopen jaren is veel energie vanuit het RBT naar de Heuvelrug gegaan. Voor Veenendaal en de overige valleigemeenten die zijn aangesloten bij het RBT is het ook van belang dat de Grebbelinie goed op de kaart wordt gezet. Daarnaast blijven wij ons inzetten om Veenendaal via het RBT te promoten als een mooie plek om te winkelen, te ontspannen en als startpunt om activiteiten te ondernemen.

Groen Groeit Mee aantal bewoners/ verstedelijkingsstrategie

Het realiseren van voldoende groen uitloopgebied is sterk verbonden met de woonopgave. Veenendaal werkt samen met omliggende gemeenten aan de verstedelijkingsstrategie. Van belang is dat de groei van het aantal bewoners in pas loopt met groene uitloopgebieden. Aan de Oostzijde van Veenendaal speelt het gebied De Groene Grens daarin een belangrijke rol. Daarin zijn al belangrijke stappen gezet en we zien dat het gebied voldoet aan behoeftes van uitloopmogelijkheden. Met name van de bewoners aan de Oostkant van Veenendaal.

Aan de noordwestzijde van Veenendaal kan het gebied de Roode Haan een rol gaan spelen.

De Roode Haan ligt aan de Slaperdijk, ten zuiden van de A12 en tussen Veenendaal en de Utrechtse Heuvelrug in. De kern van het gebied is een oud verdedigingswerk in de Grebbelinie aan het Valleikanaal. De totale oppervlakte van het gedefinieerde onderzoeksgebied 'De Roode Haan' naast de stadsrand van

Veenendaal is zo'n 160-200 hectare. In dit gebied zijn tal van kansen te zien. Die gaan we samen met stakeholders verder verkennen en vormgeven, zodat daar zoveel mogelijk van verzilverd kan worden. Een eerste stap wordt het opstellen van een plan van aanpak voor de Roode Haan.

We blijven ons inzetten om Veenendaal via het RBT te promoten als een mooie plek om te winkelen, te ontspannen en als startpunt om activiteiten te ondernemen.

Nabij de Roode Haan is onlangs al landschapspark De Turfweide in Veenendaal ingericht, wat een rijkdom aan kansen zichtbaar maakt. Dit nieuwe stukje landschapontwikkeling van 3,5 hectare werd voorheen verpacht voor het verbouwen van maïs. Nu gaan natuur en recreatie hand in hand: groenblauwe natuurontwikkeling inclusief een wandelroute. Ook willen we samen met Stichting De Turfweide gaan verkennen of het toevoegen van een uitkijkpunt op de Turfweide mogelijk is.

De Roode Haan kan uitgroeien tot een toegankelijk recreatief uitloopgebied met een waardevol landschap, biodiversiteit en cultuurhistorie voor inwoners van Ede, Veenendaal, Rhenen en de kleinere plattelandskernen. Dat is van groot belang om prettig te kunnen wonen, zeker gezien de verdere verdichting van de kern van Veenendaal voor de grote woningbouwopgave die er ligt. Dit vraagt allereerst om verbeteringen in de recreatieve structuur van De Roode Haan. Het water van het valleikanaal kan ook van betekenis zijn voor recreatie. Denk bijvoorbeeld aan kanoën, sloepvaren en suppen. Tegelijkertijd kunnen die verbeteringen de landschappelijke kwaliteit vergroten, inclusief natuurontwikkeling, groenblauwe verbindingen en het beleefbaar maken van de cultuurhistorie van de Grebbelinie. Bovendien

kan het van betekenis zijn voor andere maatschappelijk actuele opgaven, zoals de landbouwtransitie en klimaatadaptatie. Allereerst ligt het gebied de Roode Haan te wachten om op relatief eenvoudige wijze voor de omwonenden te kunnen dienen om een buurtommetje te maken. Vervolgens kan De Roode Haan een interessante rol gaan spelen als recreatief westelijk ankerpunt tussen Kwinteloijen in het zuiden en Fort aan de Buurtsteeg in het noordoosten. Zo'n ankerpunt kan bekrachtigd worden door bijvoorbeeld een paviljoen met horeca. Er liggen kansen om het verhaal van de cultuurhistorie, onderdeel van onze identiteit, uit te dragen. Door koppeling met Kwinteloijen en Fort aan de Buurtsteeg kan een sterk recreatief netwerk ontstaan, waarbij cultuurhistorie, groen en landschap en mogelijk ook water een grote rol gaat spelen.

Regierol provincie.

Het grote aantal regionale overlegstructuren op het gebied van recreatie en toerisme kunnen we enerzijds behapbaar houden door te onderzoeken welke regionale pakketten we alsnog kunnen samenvoegen, anderzijds kunnen we de betreffende overleggen ook enkele keren per jaar op eenzelfde dag laten samenvallen. Zo kunnen we kansen vanuit verschillende invalshoeken gelijktijdig verkennen. Wij kunnen ons voorstellen dat de ambtelijke vertegenwoordigers recreatie en toerisme van de gemeenten gelegen in het oostelijk deel van de provincie, elkaar twee keer per jaar treffen, waarbij op die momenten alle regionale toeristische overlegstructuren worden geagendeerd en tevens informatie-uitwisseling met de provincie kan plaatsvinden. Waardoor optimale samenwerking en afstemming ontstaat en kansrijke ideeën sneller tot wasdom kunnen komen. In deze zouden we de provincie willen oproepen de regie te nemen.

Een kwalitatief goed fiets-, wandel- en vaarnetwerk

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Continuering samenwerking Routebureau.*
- *Goede aansluiting op het landelijke fiets- en wandelknooppuntennetwerk waaronder herstructurering fietsknooppuntennetwerk en aanleg wandelknooppuntennetwerk.*
- *Veilige recreatieve verbindingen langs landschappelijk interessante plekken.*
- *Zichtbaarheid kanonetwerk in Veenendaal en oostelijk deel provincie versterken.*

Wandelen en fietsen in Veenendaal

Veenendaal is aangesloten bij het routebureau Utrecht evenals de overige gemeenten in de provincie Utrecht. Samen met het Routebureau Utrecht zetten we ons voor aansluiting van Veenendaal op het landelijke fiets- en wandelknooppuntennetwerk. Beide netwerken zijn fysiek bewegwijzerd en online te raadplegen. Het fiets- en wandelknooppuntennetwerk zorgen ervoor dat Veenendaal zowel voor fietsers als wandelaars goed ontsloten is op de omliggende regio. Daarbij vinden we het van belang dat de binnenstad als centraal knooppunt van beide netwerken functioneert, waardoor we ook dagtoerisme in het centrum van Veenendaal stimuleren.

Fiets- en wandelroutes in Veenendaal voeren langs groen en water en langs historische erfgoed, interessante architectuur en aantrekkelijke voorzieningen. Routebeheer is een dynamisch proces: Door uitbreiding en of herstructurering van wijken, de aanleg van nieuwe wegen en of paden, zullen bestaande routes in de tijd, indien nodig, worden aangepast.

Fietsknooppuntennetwerk

Het fietsknooppuntennetwerk is meer dan 10 jaar geleden aangelegd, is bewegwijzerd en aangesloten op de fietsnetwerken in de ons omringende gemeenten. De routes die Veenendaal aandoen, lopen allemaal vanuit het

groene ommeland naar een centrumknooppunt op het Zwaaipelein. In 2024 werken we samen met het Routebureau en de provincie aan een herstructurering van het fietsknooppuntennetwerk.

Veenendaal Fietsstad

Veenendaal profileert zich als fietsstad. Daarmee dient de bewegwijzering van en naar het centrum, de overige voorzieningen en aanpalende recreatiegebieden op orde te zijn. Naast de bewegwijzering die in het kader van de het fietsknooppuntennetwerk en MTB-routes is aangelegd, dient de algemene bewegwijzering voor fietsers op orde te zijn. Het aantal elektrische fietsen neemt toe in Nederland. Bij

een stad die recreatieve fietsers verwelkomt dienen goede routeinformatie, voldoende fietsparkeergelegenheid, oplaadpunten voor elektrische fietsen, maar tegelijkertijd ook watertappunten en voldoende bankjes aanwezig te zijn. Met inzet van het Programma Vitale Binnenstad en het Omgevingsprogramma Integrale Mobiliteit (OPIM), wordt de komende jaren gewerkt aan goede fietsvoorzieningen en -bewegwijzering in Veenendaal.

Wandelknooppuntennetwerk

Sinds 2019 treft Veenendaal samen met het Routebureau Utrecht en de provincie Utrecht voorbereidingen voor de aanleg

van het wandelknooppuntennetwerk in het oostelijk deel van de provincie Utrecht. Het centrumknooppunt voor het wandelnetwerk in Veenendaal komt te liggen bij het Kees Stipplein en Stadsstrand en is in Veenendaal opgezet volgens een radiaalstructuur. Het totale netwerk binnen de gemeentegrenzen bestrijkt 43 kilometer, wordt fysiek bewegwijzerd en kent dwarsverbindingen tussen de radialen, waardoor het netwerk ook kan worden benut voor ommetjes in de wijk. Delen van de provincie Gelderland zijn nog niet op het wandelknooppuntennetwerk aangehaakt, waaronder de gemeente Ede. Het wandelnetwerk in het oostelijk deel van onze gemeente

zal vooralsnog met lussen worden aangelegd. Het totale oostelijke netwerk en daarmee ook het deel in Veenendaal zal in 2024 worden gerealiseerd.

Klompennpaden

Veenendaal beschikt in het uiterste noorden over een klein stukje Klompennpad richting Renswoude. Klompennpaden worden aangelegd in het buitengebied en spelen verder geen rol van betekenis in Veenendaal.

Kanoën op de Grift

Veenendaal is aangelegd langs vaarten. Vanuit toeristisch oogpunt gezien is het jammer dat een groot deel van deze vaarten is verdwenen. Het Valleikanaal, dat later is aangelegd dan de vaarten rondom welke Veenendaal is ontstaan, is een aantrekkelijk waterlint dat dwars door Veenendaal loopt en tevens onderdeel is van de Grebbelinie. Het Valleikanaal (in de volksmond ook wel de Grift genoemd) is deels aangesloten op het regionale kanonetwerk.

We zien kansen voor een betere zichtbaarheid van kanoroutes in en om Veenendaal en de grotere Utrechtse regio met daarbij een rol voor het Routebureau. Alhoewel het Routebureau wel het Utrechtse sloepennetwerk in beheer heeft, is dat (nog) niet het geval voor kanoroutes. Waarbij we wat betreft het kanonetwerk in en rondom Veenendaal nog wel enkele uitdagingen aan zullen moeten gaan, omdat op een aantal plekken kanodoorvaart nog niet mogelijk is. De komende jaren willen we verkennen waar verbeteringen mogelijk zijn en welke financiële middelen daarvoor benodigd zijn.

Versterken duurzame mobiliteit van en naar recreatiegebieden

We willen duurzame mobiliteit bevorderen door in te zetten op goede fiets- en wandelvoorzieningen, het aanbieden van deelfietsen en het terugdringen van het gebruik van de auto. Ook de regionale woningbouwopgave speelt een rol. We verwachten dat een deel van deze opgave tegen de grenzen van Veenendaal zal worden gerealiseerd, waardoor de druk op de reeds bestaande recreatiegebieden zal worden vergroot.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Een beter aanbod van fiets- en wandelpaden van en naar recreatiegebieden*
- *Goede voorzieningen bij de NS-stations. Aanbod (elektrische) deelfietsen. Informatiepanelen / routeinformatie.*
- *Goede looproutes naar binnenstad vanuit station Veenendaal Centrum.*
- *Samen met het Nationaal Park werken we aan een plan om duurzame bereikbaarheid van Kwintelooijen vanuit Veenendaal te versterken.*

Een beter aanbod van fiets- en wandelpaden van en naar recreatiegebieden

De klimaat- en energiecrisis noopt tot versnelde inzet van duurzame mobiliteit. We willen inzetten op goede bereikbaarheid van recreatieterreinen door veilige wandel- en fietspaden vanaf Veenendaal naar de omringende natuurgebieden te realiseren, waardoor onze bewoners en bezoekers op een prettige en duurzame manier het groen rondom Veenendaal kunnen opzoeken. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten: door het aanbieden van een goed fiets- en wandelvoorzieningen worden recreanten, maar ook bewoners uit de ons omliggende regio's verleid, Veenendaal per fiets of wandelend te verkennen.

Het realiseren van duurzaam bereikbare recreatiegebieden doen we niet alleen. We zullen in samenspraak met de ons omliggende gemeenten verkennen op welke wijze we de bereikbaarheid van recreatiegebieden kunnen verbeteren. Ook het aanbod van fietsparkeerplaatsen speelt daarbij een rol. Daarnaast zullen we het ook minder aantrekkelijk moeten maken met de auto op pad te gaan. Een afname van het parkeeraanbod zal hand in hand moeten gaan met de inzet op betere wandel- en fietsverbindingen en openbaar vervoer.

Openbaar vervoer

Veenendaal is relatief goed bereikbaar via het spoor en al helemaal vanaf Utrecht. De binnenstad van Veenendaal ligt op loopafstand van Station Veenendaal centrum (circa 15 min). De afstand vanaf Veenendaal de Klomp tot het centrum is te ver om te lopen; vanuit het station rijdt 4 keer per uur een bus naar het centrum van Veenendaal. Daarnaast is er een directe fietsroute die het station de Klomp verbindt met het centrum. Op het station de Klomp is een beperkt aanbod aan deelfietsen aanwezig. Openbaar vervoer vanaf de stations richting de (ingang van) natuurgebieden is zeer matig. Echter is het aantal verplaatsingen van en naar de gebieden te gering om een regelmatige busverbinding naar deze gebieden tot stand te brengen. Voor deze verplaatsingen zetten we daarom in op een goede bereikbaarheid te voet of op de fiets.

Deelfietsen

We willen inzetten op betere voorzieningen bij de drie NS-stations, waaronder een groter aanbod van (elektrische) deelfietsen. Het wordt daarmee aantrekkelijker voor bezoekers om een NS-station in Veenendaal als startpunt te pakken om de omgeving en/of Veenendaal te verkennen. Bijkomend voordeel is dat door het aanbieden van voldoende deelfietsen bij de NS-stations, het autogebruik voor woon-werkverkeer ook gaat afnemen. Via het Omgevingsprogramma Integrale Mobiliteit (OPIM), wordt de komende jaren gewerkt aan het realiseren van aantrekkelijke stationsomgevingen en inzet op deelmobiliteit.

Samen met het Nationaal Park werken we aan een plan om de bereikbaarheid van Kwintelooyen vanuit het station Veenendaal centrum te versterken. Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug heeft een Europese subsidie ontvangen (betreft project MONA)

om duurzame mobiliteit naar delen van het Nationaal Park via deelfietsen te versterken. In samenhang met het OPIM wordt vanuit Veenendaal in samenspraak met het Nationaal Park de potentie hiervan verkend.

Goede off- en online zichtbaarheid van alles dat speelt

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- Informatieaanbod van verschillende aanbieders beter stroomlijnen
- Informatiepanelen op stations
- Digitale uitgaanskalender Veenbase versterken
- Fysiek informatiemateriaal aanbieden voor groeiende groep ouderen

Welke organisaties maken Veenendaal zichtbaar?

Lokale spelers

In Veenendaal houden zich een aantal partijen actief bezig met de off- en online marketing en promotie van het uitgaansaanbod van Veenendaal. De informatie is enerzijds van belang voor de bewoners van Veenendaal en omstreken, maar ook voor toeristen die in de regio verblijven of vanuit elders een tocht naar Veenendaal overwegen: Het gaat hierbij met name om:

- de Cultuurfabriek (inclusief de VVV-museumshop)
- Stichting Winkelstad Veenendaal
- Maak Veenendaal
- Theater Lampegiet
- De Basiliek
- #DitisVeenendaal
- Sportservice Veenendaal
- De Muzen

Regionale spelers

- Het Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei
- Het Routebureau Utrecht
- Het bezoekerscentrum Grebbelinie.

Al deze partijen berichten in meer of mindere mate bezig via social media over activiteiten. De VVV-museumshop voert in Veenendaal zelf als enige een fysiek bemand loket. Dit loket is toegangsbalie en museumshop voor het museum en bedient als VVV-loket met name de wat oudere dagjestoerist met het verstrekken van informatie over Veenendaal en de regio en de verkoop van wandel- en fietsroutekaarten. Net voorbij de gemeentegrens van Veenendaal ligt het bezoekerscentrum Grebbelinie bij Fort aan de Buurtsteeg. Ook zij voeren een fysiek loket met informatie over de Grebbelinie en zijn een verkooppunt voor wandel- en fietskaarten.

Folder aanbod

Foldermateriaal speelt nog steeds een belangrijke rol in de offline zichtbaarheid van Veenendaal. Met een groeiende groep ouderen die ruimte en tijd heeft om te recreëren blijft toegang tot fysiek foldermateriaal van belang. Foldermateriaal is daarmee een must maar het is ook kwetsbaar: De informatie kan snel verouderen en de afhaalpunten moeten tijdig worden bevoorrad.

We gaan samen met de aanbieders van foldermateriaal, zoals het RBT, DitisVeenendaal en Winkelstad (en overige partijen) onderzoeken op welke wijze we het aanbod beter kunnen stroomlijnen en of het aantal afhaalpunten moet worden uitgebreid. Het RBT verzorgt de folderdistributie naar de informatiepunten in Veenendaal en in de regio. Winkelstad Veenendaal draagt zorg voor de distributie van foldermateriaal naar de fysieke punten in de binnenstad en informatiepunten in de regio (zoals hotels, vakantieparken en bezoekerscentra).

Goede informatiepanelen (op stationslocaties)

We gaan verkennen of ons aanbod aan informatie panelen voldoende is en of de informatie goed op elkaar is afgestemd. Door het aanbieden van goede routeinformatie over

fiets- en wandelbereikbaarheid vanaf de stations naar de natuurgebieden en publiekstrekkingen in Veenendaal kunnen we de bekendheid van deze plekken en duurzame mobiliteit verder stimuleren.

In deze zullen we vanuit het OPIM en de ontwikkeling van het gebied Spoorzone de kansen verder gaan verkennen.

Online zichtbaarheid en herkenning routes aanbod verbeteren

Het online aanbod van fiets, wandel- en kanoroutes in Veenendaal en omgeving wordt door verschillende partijen verzorgd. Enerzijds is daardoor het aanbod heel groot, anderzijds ontstaat tegelijkertijd een versnipperd aanbod en is het voor de consument niet altijd duidelijk welke

partij een up to date aanbod heeft. We willen met betrokken organisaties scherper gaan kijken naar het aanbod en dit ook gericht aanbieden door het stimuleren van wandel en fietsroutes die onder dezelfde naam worden aangeboden via het Routebureau, het RBT en DitisVeenendaal. In de naamgeving van deze routes moet het DNA van Veenendaal terugkomen.

Online-informatie over het uitgaansleven in Veenendaal gericht aanbieden

We vinden het van belang dat het totale aanbod van alle activiteiten, evenementen en overige zaken die interessant zijn voor bewoners, bezoekers en toeristen in een gezamenlijke digitale agenda wordt gepresenteerd. Een goede gezamenlijke digitale activiteitenkalender, draagt bij aan de zichtbaarheid van Veenendaal en de vindbaarheid van de betreffende activiteiten.

Met de oprichting van de brandingsorganisatie 'Dit is Veenendaal' is eind 2019 een aanvang met deze agenda gemaakt (ook wel bekend onder de naam Veenbase). De agenda wordt gepubliceerd op de site van #ditsveenendaal. Qua techniek is de database Veenbase gekoppeld aan de regionale uitgaansagenda's van het Regionaal Bureau Toerisme. We gaan Veenbase verder uitbouwen zodat bezoekers betere selecties kunnen plegen en het aanbod van partijen die zelf ook een digitale uitgaanskalender bieden, zo veel mogelijk automatisch kan worden ingelezen. Deze agenda wordt naast de website, ook via sociale media, krant, magazine en de partners van DitisVeenendaal onder de aandacht gebracht bij inwoners en bezoekers.

Veenendaal Beleven

07

7. Veenendaal Beleven

Het thema Veenendaal Beleven omvat alle elementen die ervoor zorgen dat Veenendaal bruist en dat er iets te beleven is voor zowel toeristen van buiten Veenendaal, maar ook voor de eigen inwoners. Waar zetten we op in:

We onderscheiden vijf pijlers:

01

We vertellen het verhaal van Veenendaal

02

Grebbelinie krijgt meer bekendheid

03

Aantrekkelijk cultuur- en uitgaansaanbod

04

Een sterke en vitale binnenstad

05

Passende verblijfsaccommodaties

Het verhaal van Veenendaal heeft een aantal aantrekkelijke smaakmakers uit het verleden maar ook uit het heden. Die smaakmakers kunnen we veel beter voor het voetlicht brengen.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Het verhaal van Veenendaal bekender en beter zichtbaar maken*
- *Themaroutes vernoemen naar Veense smaakmakers*
- *Meer aandacht voor bijzondere parels rondom Veenendaal; Zoals De Groene Grens, de Blauwe Hel, Binnenveld.*
- *Stadspark: wordt aantrekkelijke verblijfplaats waar Veenendalers graag naartoe gaan om te recreëren.*
- *Stimuleren combiarrangementen lokaal en regionaal.*

Het verhaal

Op de website Veenendaalopdekaart.nl is het Verhaal van Veenendaal met duizenden foto's filmpjes en kaarten samengebracht. Een prachtige site met een schat aan informatiemateriaal. We constateren dat deze site nog weinig bekendheid geniet en daar willen we verandering in brengen door op veel meer plekken online naar deze website te verwijzen.

In de binnenstad zijn op een aantal belangrijke historische plekken lessenaars geplaatst.

Met daarop beeld en tekstinformatie over de betreffende plek. We gaan over meerdere bijzondere delen van de (binnen) stad film en beeldmateriaal achter QR-codes plaatsen, waarbij niet altijd een lessenaar hoeft te worden geplaatst, maar wel de informatie over deze plek kan worden verteld en waardoor we ook wandel- en fietsroutes interessanter kunnen maken. Deze QR-codes gaan we ook opnemen in ons bestaande brochuremateriaal, waardoor we snelle slagen in informatieoverdracht kunnen maken. Daarnaast zien wij kansen om deze QR-codes te verbinden met een (digitale) stadswandeling met stadsgids Jaap Pilon, zodat zijn kennis van Veenendaal in de toekomst niet verloren zal gaan.

MAAK. Veenendaal gaat in samenwerking met de grotere culturele instellingen verenigd in de programmaraad (Cultuurfabriek, Lampegiet, de Muzen, het Museum, Stichting Alive, Oud Historische Vereniging en Ontmoetingscentrum Oost) "Het verhaal van Veenendaal" vertellen in een groots opgezet Muziektheatervoorstelling. Deze voorstelling zal in juni 2025 zes keer in Veenendaal gaan spelen. Deze voorstelling wordt geproduceerd door MAAK. Veenendaal met als doel om meer sociale cohesie bij inwoners te bevorderen.

Aandacht voor alle (groene) parels rondom Veenendaal

Rondom Veenendaal ligt een snoer van bijzondere natuurgebieden en historische landschappen. Twee daarvan, de Utrechtse Heuvelrug en de Grebbelinie kennen bovenregionale bekendheid. De overige gebieden rondom Veenendaal genieten niet zozeer landelijke bekendheid maar zijn voor de bewoners van Veenendaal en de omliggende gemeenten, geliefde plekken. Een aantal van deze plekken zijn toeristisch onderbelicht. Ook voor nieuwe bewoners van Veenendaal hebben deze plekken veel te bieden en we gaan ook deze plekken beter op de kaart zetten.

Als je een rondje rondom Veenendaal zou maken kom je met de klok mee in de volgende gebieden: Oostelijk van Veenendaal ligt de Groene grens, de Blauwe Hel en het Binnenveld. In het zuiden grenst Veenendaal direct aan de Utrechtse Heuvelrug (Kwintelooijen en Prattenburg), in het zuidwesten is het oorspronkelijke agrarische cultuurlandschap nog goed zichtbaar. Via Landgoed de Laan zet het groene gebied zich westelijk voort via de Slaperdijk, Turfweide en het gebied de Roode Haan, richting de Liniedijk en door naar het Grebbelinie bezoekerscentrum bij Fort aan de Buursteeg, Alleen het deel vanaf het bezoekerscentrum tot aan de Groene grens is minder interessant. Dat komt met name omdat noordelijk Veenendaal door de ligging van de A12 direct tegen de stad aan en de spoorlijn die daar vlak boven ligt als een tweede barrière, van de omliggende natuur is afgesneden.

De oostelijke groene zijde van Veenendaal. Gedeeld gebied met Ede, Wageningen en Rhenen.

Het Binnenveld

Het Binnenveld is het laaggelegen gebied tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug en wordt doorsneden door de in het kader van de turfwinning gegraven Grift (rond 1480). Aan weerszijden van de Grift werd het gebied langzamerhand toegankelijker en kreeg een functie als hooiland voor de boeren die hun gronden op de iets hoger gelegen delen hadden liggen. Door ontwatering en ophoging door bemesting verloor het gebied een

groot deel van haar biodiversiteit. In delen van het gebied wordt grond 'teruggegeven' aan de natuur door het afgraven van de voedselrijke toplaag en het herstellen van het grondwaterpeil.

Groene Grens

Tussen Veenendaal en Ede ligt de natuurontwikkelingszone De Groene Grens. Dit gebied houdt de landschappelijke waarden van het Binnenveld in stand. De Groene Grens wordt gefaseerd ingericht en biedt recreatieve mogelijkheden voor aanwonenden en bezoekers. De Groene Grens sluit in het zuiden direct aan op de Binnenveldse Hooilanden. Zo ontstaat een langgerekt lint vanaf de A12 tot nabij de Blauwe Kamer. Dit natuurlint is onderdeel van de landelijke ecologische Hoofdstructuur (EHS) in Gelderland.

De Hel en De Blauwe Hel

De Blauwe Hel ligt in het noordwesten van het Binnenveld, nog net op Veenendaals grondgebied. Het gebied is vooral bekend om zijn trilvenen en blauwgrasland en is aangewezen als Natura-2000 gebied. De Blauwe Hel wordt beheerd door Staatsbosbeheer en is alleen toegankelijk onder begeleiding van een gids.

Het Binnenveld, Groene Grens en Blauwe Hel zijn wel bij de bewoners van Veenendaal bekend maar worden minder vaak genoemd in toeristisch informatiemateriaal. We willen gaan verkennen op welke wijze we het bijzondere

karakter van deze gebieden beter kunnen communiceren. In het verleden was er ook een vlonderpad dat toegang gaf tot de Blauwe Hel. We verwachten niet dat we een dergelijke voorziening kunnen terugbrengen, daarvoor is het gebied te kwetsbaar.

Grote toeristische trekkers in de omgeving van Veenendaal

In de directe omgeving van Veenendaal liggen twee grote toeristische trekkers: Het Ouwehands Dierenpark in Rhenen en het Kröller-Müller Museum in Otterlo (gemeente Ede). Veenendaal en Rhenen hebben in het verleden vaker samenwerkt om elkaars aanbod te versterken. Waarbij vanuit Rhenen de

component Dierenpark werd ingezet en in Veenendaal de component Winkelstad om een aantrekkelijk aanbod voor bezoekers te creëren. Een dergelijke samenwerking gaan we opnieuw verkennen. Het Kröller-Müller Museum geniet vooral internationale bekendheid. In relatie tot de afstand Otterlo - Veenendaal ligt een samenwerkingsproject minder voor de hand.

Parken in Veenendaal.

Het aantal omvangrijke parken in Veenendaal is gering. Alleen het Stadspark (1) is van substantiële omvang. Voor het overige kunnen de volgende kleinere parken worden genoemd: Ruisseveen (2), Hondzenelleboog (3), Gelderse Blom (4), Duivenweide (5), Dragonderpark (6), Petenbos (7), Petenbos-Oost (8), Turfweide (9) en Groene Grens (10). Deze parken willen we onderdeel laten worden van een groen Veenendaals netwerk (hoofdgroenstructuur Veenendaal 2019).

De parken van Veenendaal hebben met name een recreatieve functie voor bewoners, het aantal toeristen dat deze groene delen bezoekt, is gering. Voor de Duivenweide worden momenteel plannen ontwikkelt om daar in de toekomst een nieuwe verbinding tussen groen en de binnenstad te creëren, inclusief een evenemententerrein en een nieuw theater.

Het Stadspark

Het Stadspark is het grootste park in Veenendaal. Een groot groengebied in Veenendaal waar relatief weinig gebruik van wordt gemaakt. Dat gaat binnenkort veranderen. Het Stadspark gaat een plek worden voor alle inwoners van Veenendaal. Of men

er nu wil wandelen, sporten, spelen of vissen. We willen dat het straks één groot park is waar mensen graag naartoe gaan. In 2020 mochten alle inwoners ideeën aanragen voor het park. Dit is massaal gedaan. Aan de hand van al deze suggesties is vervolgens een landschapsarchitect

gaan schetsen. Hieruit is een referentiemodel ontstaan met wensen voor het park. We verwachten in 2024 de aanbesteding in gang te zetten. Het maken van het uiteindelijke ontwerp gebeurt op basis van het referentiemodel en in samenspraak met belanghebbenden en inwoners van Veenendaal.

We zien de Grebbelinie als een gebied met potentie. Waterlinies trekken de afgelopen decennia steeds meer belangstelling. Waarbij de Nieuwe Hollandse Waterlinie (lopend van Noord-Brabant tot Noord-Holland) al goed op de kaart is gezet, is dat amper het geval bij de Grebbelinie (lopend vanaf de Neder-Rijn bij de Grebbeberg tot aan Spakenburg aan het Eemmeer).

Waar zetten we de komen de jaren op in?

- *Grebbelinie op de kaart zetten*
- *Intensievere ambtelijke- en bestuurlijke samenwerking met betrokken gemeenten en de provincie Utrecht*
- *Versterken rol bezoekerscentrum in relatie tot het zuidelijke deel van de linie.*

Een aantal jaren geleden hebben de gemeenten Renswoude, Veenendaal, Ede en de provincie Utrecht flink geïnvesteerd in het gebied door de realisatie van het bezoekerscentrum Grebbelinie (nabij Station de Klomp). Ondanks de realisatie van het bezoekerscentrum, is het gezamenlijk op de kaart zetten van de totale Grebbelinie door aanpalende gemeenten, nog niet in gecoördineerde samenwerking opgepakt. De huidige aanpak is te sectoraal: Waar sommige gemeenten met name vanuit het domein erfgoed naar de Grebbelinie kijken, pakken andere

gemeenten het juist op vanuit recreatie en toerisme. Dat maakt dat gemeenten slechts incidenteel en in wisselende gemeentelijke samenwerking, kleine subsidies aan partijen in het gebied verstrekken.

Door vanuit beide disciplines gezamenlijk in samenspraak met alle gemeenten en de provincie naar het gebied te kijken, kan het gebied veel sterker en in samenhang op de kaart worden gezet.

De provincie wordt in deze gevraagd meer te faciliteren en samenhang te brengen door betrokken gemeenten vanuit beide disciplines aan tafel te vragen. Ook zien we een rol voor het RBT als verbindende partner.

Ook het gebied de Heuvelrug heeft een belang bij het op de kaart zetten van de Grebbelinie: de bezoekersdruk op de Heuvelrug wordt op een aantal plekken te groot. Om deze gebieden te ontlasten is het noodzakelijk in de regio 'nieuwe' aantrekkelijke gebieden te realiseren. De Grebbelinie is daarvoor een zeer interessante kandidaat. Feitelijk zijn Heuvelrug en Grebbelinie twee communicerende vaten. De Vallei (met daarin de Grebbelinie) is immers ontstaan als uitvloeisel van de Heuvelrug. Beiden lopen diagonaal door onze provincie. Dat kunnen we vertellen en op de kaart zetten als heel aantrekkelijk verhaal. Door op de Grebbelinie in te zetten, zullen we ook samenwerking met een

aantal andere gemeenten sterker gaan oppakken (Zoals Ede en Amersfoort). Tenslotte zien we kansen het bezoekerscentrum Grebbelinie in relatie tot het zuidelijke deel van de linie in samenspraak met betrokken gemeenten en de provincie beter te profileren.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Zichtbaarheid Veenendaal versterken door middel van profileren evenementen die passen bij het DNA van Veenendaal*
- *Het beter zichtbaar maken van ons cultuuraanbod en het stimuleren van combi-arrangementen*

Het cultuur- en evenementenaanbod bepaalt mede de aantrekkelijkheid van Veenendaal als toeristisch aantrekkelijke plek. Vanuit het perspectief van toerisme kan het volgende worden geconstateerd:

Het centrum van Veenendaal is een toeristische bestemming voor toeristen die in de regio verblijven en vooral naar Veenendaal komen voor een 'dagje binnenstad' (winkelen, horeca, Leisure en cultuurconsumptie). Een hoogstaand cultureel aanbod en een constante stroom aan diverse kwalitatieve evenementen zal de binnenstad van Veenendaal voor toeristen die in de regio verblijven nog meer als een aantrekkelijk uitstapje op de kaart zetten (ambassadeursfunctie). De eventuele komst van een nieuw theater inclusief een nieuw stadspark zal het aantal bezoekers dat Veenendaal aandoet, vergroten, waardoor Veenendaal zich nog beter kan profileren als aantrekkelijke stad. Dat geldt ook voor een aantrekkelijk museum met een expositieaanbod met bovenregionale aantrekkingskracht.

Veenendaal kent (nog) geen bovenregionaal event dat de potentie heeft bezoekers uit verschillende delen van het land te trekken. De Wielerronde heeft de potentie om te worden uitgebouwd tot een event met een sterke bezoekers aantrekkende werking. Overwogen kan worden om dit evenement in te zetten in relatie tot Veenendaal Fietsstad en de omliggende regio als fietsbestemming en het aantal evenementen erom heen sterk

uit te breiden. De gemeente wil samen met de organiserende partijen in Veenendaal een aantal evenementen benoemen die de potentie hebben uit te groeien tot een groter geheel. We willen hieraan uitvoering geven in samenspraak met de partners van DitisVeenendaal. Deze evenementen zullen via gerichte promotie en marketing door DitisVeenendaal onder de aandacht worden gebracht.

Een hoogstaand cultureel aanbod en een stroom aan kwalitatieve evenementen zal de binnenstad van Veenendaal nog meer als een aantrekkelijk uitstapje op de kaart zetten.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Van koopcentrum naar beleefcentrum*
- *Nieuwe pleinen en vergroening van de binnenstad*
- *Bezoekers Eijerkamp en van der Valk Hotel beter verbinden met de binnenstad*
- *Stimuleren combi-arrangementen*

Binnenstad

De binnenstad van Veenendaal is de belangrijkste toeristische trekker van Veenendaal. Met ruim 400 winkels en horecavestigingen (waarvan ruim 100 overdekt) is het centrum van Veenendaal niet alleen geliefd bij de eigen inwoner, maar ook voor de bewoners in de regio en is het centrum van Veenendaal een aantrekkelijk uitje voor met name toeristen die in de regio verblijven. De aantrekkingskracht van het centrum is gebaseerd op de volgende elementen: ruim en divers aanbod, mogelijkheid tot overdekt winkelen bij slecht weer, nieuwe eigentijdse verblijfsgebieden zoals het Stadsstrand en voldoende parkeergelegenheid.

We zetten via het programma Vitale Binnenstad in op een sterke en vitale binnenstad. Niet langer staat alleen het kopen centraal, we bouwen met elkaar aan een binnenstad waar bezoekers graag komen om te winkelen, te verblijven en te recreëren. We gaan onze nieuwe smaakmakers (Stadsstrand, Stadspark

de Duivenweide met Theater Lampegiet en de Lichtfontein op het Horecaplein) nog meer bekendheid geven. We gaan onze Brouwersgracht, als straks eindelijk alle bouwactiviteiten gereed zijn, en de gracht er in volle glorie bij ligt, stevig onder de aandacht brengen. Waarbij we denken aan het stimuleren van een stadswandeling die alle nieuw gerealiseerde ankerpunten van de afgelopen 20 jaar gaat verbinden. We gaan de rol van de binnenstad van Veenendaal als ankerpunt langs fiets en wandelroutes in de regio versterken.

Stimuleren arrangementen

Een aantal belangrijke spelers voorbij het centrum van Veenendaal kunnen we nog beter betrekken bij de binnenstad en we zien ook kansen door het stimuleren van package deals tussen verschillende cultuurorganisatoren en de vitale binnenstad.

We gaan in samenspraak met betrokken stakeholders inzetten op een verbinden van:

- Bezoekers Eijerkamp en binnenstad
- Hotelgasten van der Valk en gasten van Landal Park Overberg met de binnenstad
- Het stimuleren van combiarrangementen tussen de bezoekers Winkelstad en cultuurvoorzieningen
- Het stimuleren van happen en stappen routes waarbij horeca- en leisure aanbieders in de groene omgeving van Veenendaal en

de binnenstad meer in verbinding met elkaar worden gebracht.

Nieuwe pleinen en vergroening van de binnenstad

Een stadshart anno nu heeft groen nodig. Vergroening wordt enerzijds aangejaagd door de klimaatcrisis, anderzijds zorgt een groen centrum voor veel meer beleving. We gaan starten met een pilot, het vergroenen van de Bernard van Kreelplein. Waardoor dit gebied een groene fotogenieke oase in de binnenstad gaat vormen. Met gevelgroen en groen in de uitstalstroken. Met grote groenbakken in het midden en voorbij de poort gaan de schapjes in het groen. Ook willen we op deze plek een selfie spot inrichten.

Een aantrekkelijke leefstad is ook aantrekkelijk voor toeristen. De binnenstad heeft publieke leefruimte nodig. Vanuit het Masterplan nieuw theater in de Duivenweide is de ambitie om de Duivenweide te vergroenen en beter bij de binnenstad betrekken. Waardoor Markt, de Oude Kerk en Duivenweide elkaar versterken en het gebied aantrekkelijker wordt voor bewoners, bezoekers en toeristen. En we gaan een nieuw plein creëren, het Lampegietersplein, waardoor de binnenstad nieuwe leefruimte krijgt om elkaar te treffen en om activiteiten te organiseren.

Waar zetten wij de komende jaren op in?

- *Veenendaal blijft een aantrekkelijke stad voor zakelijk toerisme*
- *Geen uitbreiding van het lagere segment verblijfsaccommodaties op bedrijventerreinen*
- *Stadshotel in het centrum*
- *Goede samenwerking met de omringende vakantieparken/campings*

Zakelijk toerisme

Het verblijfsaanbod in Veenendaal is grotendeels gericht op het zakelijke toerisme. Veenendaal kent een beperkt aantal aanbieders. Van der Valk Hotel is op de hotelmarkt in Veenendaal de belangrijkste speler en zet Veenendaal als centraal punt midden in het land goed op de kaart. Dat is belangrijk voor de zichtbaarheid van Veenendaal. Voorts zien we kansen Veenendaal te promoten als goede congreslocatie: centraal in het land gelegen, met een aantal congreslocaties in de buitenrand (Van der Valk Hotel, de Basiliek) en bijzondere plekken in de binnenstad (Cultuurfabriek, Lampegië en Downtown). Er is geen behoefte aan uitbreiding van het lagere segment op bedrijventerreinen. We zien hierin geen toegevoegde waarde voor zowel het zakelijk toerisme als het recreatieve toerisme.

Recreatief overnachten en verblijven

Veenendaal kent een beperkt verblijfsaanbod. Een groot deel van de bezoekers aan de regio

verblijft voor vakantie in het groene ommeland en komt voor een dagje uit naar Veenendaal. Het recreatieve overnachtingsaanbod in Veenendaal is gering en is ook een gevolg van het feit dat Veenendaal zelf geen grote toeristische attracties kent. Het aantal aanbieders op airbnb is laag en blijft al jaren constant.

Indien het theater wordt verbouwd biedt dit ook kansen om bezoekers te verleiden om te overnachten in het centrum van Veenendaal. Een klein stadshotel in het centrum is daarom van meerwaarde voor Veenendaal. Ook zien we kansen voor een klein hotel in de buurt van een van de stations. Voorts zien we spontaan nieuwe verblijfsinitiatieven ontstaan op plekken met een recreatieve waarde zoals langs het Valleikanaal.

We gaan niet inzetten op het realiseren van camperstandplaatsen: Een aantal jaren geleden hebben we nut en noodzaak van het realiseren van enkele camperstandplekken in het centrum van Veenendaal onderzocht en geconcludeerd dat enerzijds de beschikbare ruimte daartoe te beperkt is en anderzijds de kosten baten balans (aanleg versus inkomsten) niet gunstig is. We werken nauw samen met het RBT en met Stichting Winkelstad waardoor we recreanten die in de ons omringende vakantieparken verblijven goed kunnen bereiken en kunnen attenderen op ons centrum aanbod aan winkels, horeca, cultuur en leisure.

Financiën

08

8. Financiën

Financiering Recreatie en toerisme	2024	2025	2026	2027	2028
Bestaande pakketten¹					
Huidige pakket routes en paden (incl RB)	€ 44.430,00	€ 44.430,00	€ 44.430,00	€ 44.430,00	€ 44.430,00
Wandelnetwerk eenmalige bijdrage aanleg	€ 10.000,00				
Wandelnetwerk jaarlijks beheer		€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
SLA RBT, inclusief bijdrage innovatietafel	€ 38.220,00	€ 38.220,00	€ 38.220,00	€ 38.220,00	€ 38.220,00
Club Kwintelooijen	€ 43.673,00	€ 43.673,00	€ 43.673,00	€ 43.673,0	€ 43.673,00
Subtotaal	€ 136.323,00	€ 128.323,00	€ 128.323,00	€ 128.323,00	€ 128.323,00
Nog toe te zeggen bijdragen					
Bezoekerscentrum Kwintelooijen	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Grebbelinie op de kaart zetten	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Lidmaatschap Nationaal Park	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Uitwerking visie R&T, smaakmakers versterken	€ 18.067,00	€ 26.067,00	€ 26.067,00	€ 26.067,00	€ 26.067,00
Subtotaal	€ 48.067,00	€ 56.067,00	€ 56.067,00	€ 56.067,00	€ 56.067,00
Totale uitgaven	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00
Totaal beschikbaar middelen R&T	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00	€ 184.390,00
Wandelroute QR codes (via Economie budget)	€ 15.000,00				

¹ Bedragen zijn onder voorbehoud van eventuele indexeringen

Bijlage 1: Overzicht ambities Visie Recreatie en Toerisme Veenendaal 2024-2028

Toeristisch Recreatieve Infrastructuur

1. Regionale Krachtenbundeling

- Voortzetting samenwerking met Rhenen voor Kwinteloijen
- Continuering van samenwerking met het Regionaal Bureau Toerisme Utrechtse Heuvelrug
- Toewerken naar enkele krachtige samenwerkingsverbanden. Waar mogelijk regionale pakketten samenvoegen.
- Samenwerking met het Nationaal Park versterken.
- Verkennen recreatieve uitlopmogelijkheden o.a. gebied Roode Haan.
- 1 of 2 momenten per jaar waarop regionale samenwerkingsverbanden elkaar tegelijk treffen.

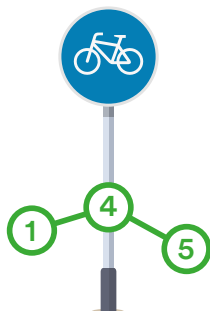
3. Versterken duurzame mobiliteit richting recreatiegebieden

- Een beter aanbod van fiets- en wandelpaden van en naar recreatiegebieden
- Goede voorzieningen bij de NS-stations. Aanbod (elektrische) deelfietsen. Informatiepanelen/routeinformatie.
- Goede looproutes naar binnenstad vanuit station Veenendaal Centrum.
- Samen met het Nationaal Park werken we aan een plan om duurzame bereikbaarheid van Kwinteloijen vanuit Veenendaal te versterken.

4. Goede on- en offline zichtbaarheid van alles wat speelt

- Informatieaanbod van verschillende aanbieders beter stroomlijnen
- Informatiepanelen op stations
- Digitale uitgaanskalender Veenbase versterken
- Fysiek informatiemateriaal aanbieden voor groeiende groep ouderen

2. Een kwalitatief goed fiets-, wandel- en vaarnetwerk

- Continuering samenwerking Routebureau.
- Goede aansluiting op het landelijke fiets- en wandelknooppuntennetwerk waaronder herstructurering fietsknooppuntennetwerk en aanleg wandelknooppuntennetwerk.
- Veilige recreatieve verbindingen langs landschappelijk interessante plekken.
- Zichtbaarheid kanonetwerk in Veenendaal en oostelijk deel provincie versterken.

Veenendaal Beleven

1. We vertellen het verhaal van Veenendaal

- Het verhaal van Veenendaal bekender en beter zichtbaar maken.
- Themaroutes vernoemen naar Veense smaakmakers.
- Meer aandacht voor bijzondere parels rondom Veenendaal; Zoals De Groene Grens, de Blauwe Hel, Binnenveld.
- Stadspark: wordt aantrekkelijke verblijfplaats waar Veenendalers graag naartoe gaan om te recreëren.
- Stimuleren combiarrangementen lokaal en regionaal.

2. Grebbelinie krijgt meer bekendheid

- Grebbelinie op de kaart zetten.
- Intensievere ambtelijke- en bestuurlijke samenwerking met betrokken gemeenten en de provincie Utrecht.
- Versterken rol bezoekerscentrum in relatie tot het zuidelijke deel van de linie.

4. Een sterke en vitale binnenstad

- Van koopcentrum naar beleefcentrum.
- Nieuwe pleinen en vergroening van de binnenstad.
- Bezoekers Eijerkamp en van de Valk Hotel beter verbinden met de binnenstad.
- Stimuleren combi-arrangementen.

3. Aantrekkelijke cultuur en uitgaansaanbod

- Zichtbaarheid Veenendaal versterken door middel van profileren evenementen die passen bij het DNA van Veenendaal.
- Het beter zichtbaar maken van ons cultuuraanbod en het stimuleren van combi-arrangementen.

5. Passende verblijfsaccommodaties

- Veenendaal blijft een aantrekkelijke stad voor zakelijk toerisme.
- Geen uitbreiding van het lagere segment verblijfsaccommodaties op bedrijventerreinen.
- Stadshotel in het centrum.
- Goede samenwerking met de omringende vakantieparken/campings.

Bijlage 2: swot-analyse toerisme en recreatie in veenendaal

Sterktes

- Veenendaal is de derde stad van de provincie Utrecht.
- Allure van een stad en de vriendelijkheid van een dorp.
- Centrale ligging van Veenendaal in het land tussen de Utrechtse Heuvelrug, Vallei en de Veluwe.
- Gunstig gelegen aan de A12 (goed bereikbaar per auto) en drie treinstations.
- Groot winkelhart en winkelfunctie voor de regio.
- Levendige binnenstad met cultuur (theater, museum, cultuurfabriek) en horeca (waaronder stadsstrand).
- Goed aangesloten bij regionale samenwerkingsverbanden.
- Rhenen en Veenendaal werken samen inzake Kwinteloijen.
- Toegankelijkheid binnenstad (veel parkeergelegenheid).

Kansen

- Beter OV en fietsverbinding creëren, inclusief een groter aanbod van (elektrische) OV/deelfietsen bij de stations.
- Van koopcentrum naar beleefcentrum (voorbeeld energiefloors).
- Nieuwbouwplannen Lampegiet.
- Duivenweide vergroenen en beter betrekken bij de binnenstad.
- Grote en sterke BIZ: meer bezoekers uit de regio en of toeristen te trekken.
- Zakelijk toerisme: actief promoten van congreslocaties.
- Cultuur/winkelen en recreatie beter verknopen (combi-arrangementen).
- Grebbelinie en bezoekerscentrum regionaal beter op de kaart zetten.
- Bezoekers Eijerkamp beter verbinden met de binnenstad.
- Aanleg wandelknooppuntennetwerk.
- Realiseren blauw/ groene verbindingen (o.a. kanoroutes faciliteren).
- DNA van Veenendaal zichtbaar maken in toeristische producten (themaroutes).
- Groene ruimte stadspark beter benutten.
- Veenendaal profileren als fietsstad (routes en fietsvoorzieningen).
- Toegankelijke en gastvrije (binnen)stad: (openbare toiletten, watertappunten, bankjes, bewegwijzering, parkeren + opladen e-bikes etc.).
- Evenementen als kans om Veenendaal regionaal te profileren.
- Doelgroepen beter bepalen en gericht daarop communicatiecampagnes voeren.

Zwaktes

- Imago van Veenendaal (onbekend, soms negatief beeld).
- Ic-station ligt buiten Veenendaal en station Veenendaal centrum heeft alleen stopverbinding met Utrecht.
- Veenendaal heeft geen grote toeristische trekker.
- Veenendaal heeft geen filmtheater maar wel een filmhuis.
- Beperkte ruimte binnen de gemeentegrenzen, weinig ruimte om extra groen te realiseren.
- Veenendaal heeft weinig kleinschalige toeristische verblijfsaccommodaties.
- Regionale samenwerking vindt vooral plaats binnen de provinciegrenzen.
- Regionale samenwerking is arbeidsintensief en er is sprake van thema-overlap.
- Versnipperd online aanbod van wandel- en fietsroutes.

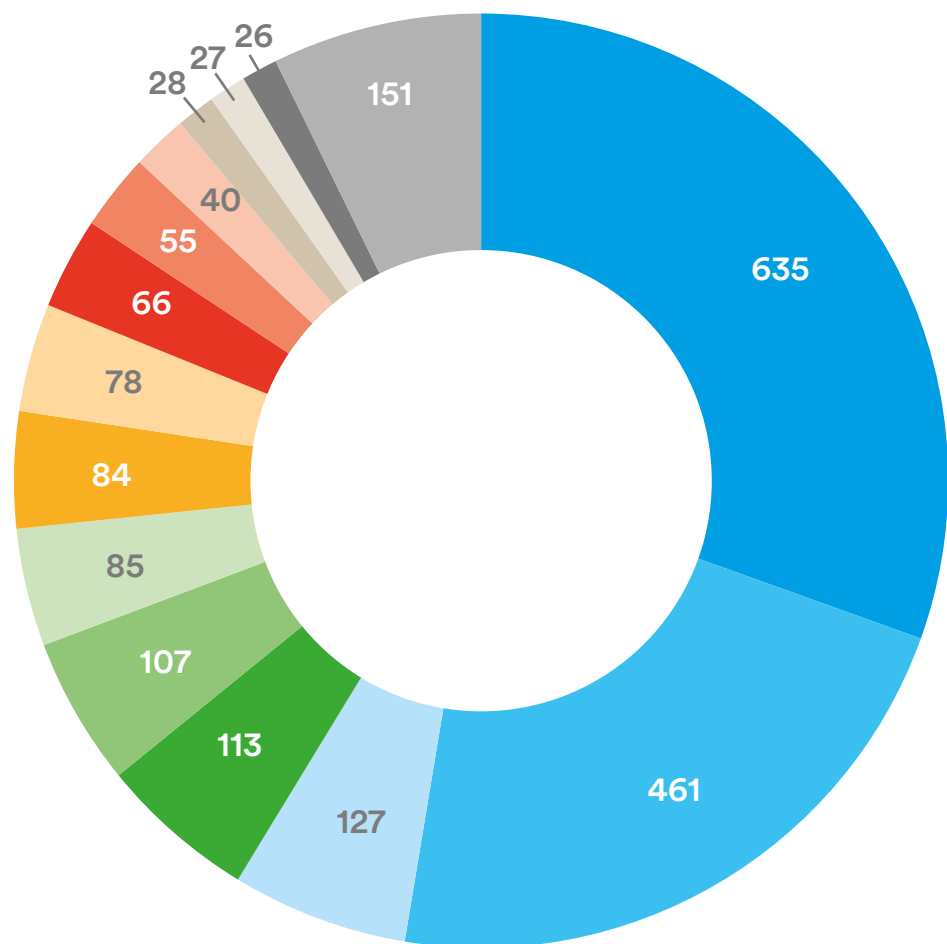
Bedreigingen

- Auto overlast bij natuurgebieden.
- Veenendaal is een versteende stad (hittestress).
- A12 is barrière. Snijdt Veenendaal van de Vallei af.
- Data en onderzoek zijn onvoldoende up to date en met elkaar verbonden.
- Online winkelen is een bedreiging voor de binnenstad.

SWOT

Bijlage 3: verdeling aantal werkplekken per toeristische deelsector in veenendaal

Verdeling aantal werkplekken per toeristische deelsector in Veenendaal (N=2083)

- Fastfoodrestaurants, cafetaria's ijslons, eetkramen, e.d.
- Restaurants
- Hotel-restaurants
- Eventcatering
- Pret- en themaparken
- Beoefening van podiumkunst
- Sportvelden
- Schrijven en overige scheppende kunst
- Fitnesscentra
- Cafés
- Openbare bibliotheken
- Sportscholen
- Overkoepelende organen en samenwerkings- en adviesorganen
- Dienstverlening voor uitvoerende kunst
- Overig:
 - Overige recreatie 21
 - Theaters en schouwburgen 21
 - Reisbemiddeling 19
 - Reisorganisatie 16
 - Organiseren van sportevenementen 11
 - Exploitatie van amusements- en speelautomaten 10
 - Paardensport en maneges 9
 - Kantines en contractcatering 7
 - Bowlen, kegelen, biljarten e.d. 4
 - Loterijen en kansspelen (geen amusementsautomaten) 4
 - Producenten van podiumkunst 4
 - Sporthallen, sportzalen en gymzalen 4
 - Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en confer.-oorden 3
 - Informatieverstrekking op het gebied van toerisme 3
 - Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen 3
 - Denksport 2
 - Musea 2
 - Natuurbehoud 2
 - Overige culturele uitleencentra en openbare archieven 2
 - Overige sportaccommodaties 2
 - Circus en variété 1
 - Overige buitensport 1

Bijlage 4: Relevante punten uit bestaand beleid

1. Kernambitie Veenendaalse netwerksamenleving in 2040: “niet alleen, maar samen” met ruimte voor ieders eigen identiteit.

Veenendaal ligt op de grens van twee provincies en vervult een belangrijke schakelfunctie tussen de twee provincies. Veenendaal zet zich ervoor in dat de verschillende kernen in de regio in 2040 verbonden zijn door duurzaam (openbaar) vervoer: inwoners maken bijvoorbeeld gebruik van de trein, maar ook van snelfietspaden.

2. Kernambitie (samen) leven in 2040: Veenendaal met excellent woonklimaat.

Werken en wonen zijn steeds meer versmolten. Werken volgt wonen en de werkgelegenheid in de gemeente hangt dan ook grotendeels samen met woonvoorzieningen – denk aan onderwijs, cultuur, zorg, winkelen en leisure. Veenendaal zet in op een complete regio en dus bevinden

niet alle voorzieningen zich in Veenendaal. Voor bepaalde voorzieningen kunnen Veenendalers terecht in de rest voor de regio en vice versa. Zo hebben inwoners in de regio een breed, gevarieerd en compleet aanbod dat goed bereikbaar is.

3. Kernambitie digitale wereld in 2040: Veenendaal heeft een hoogwaardig duurzaam bedrijfsleven met arbeids- en kennisintensieve bedrijven en een bruisend centrum.

De gemeente omarmt digitaliseren en zet waar mogelijk in op een ondersteunende digitale wereld om een aantrekkelijk woon- en leefklimaat te realiseren. In 2040 is het centrum van Veenendaal bruisend en multifunctioneel. Door in te spelen op de nieuwste technologieën blijft het centrum een trekpleister voor de regio. Inwoner, dagjesmensen en ondernemers komen er graag – om elkaar te ontmoeten, te winkelen of voor leisure. Technologie wordt ingezet

om van het centrum een echte beleving te maken. Winkelen wordt steeds meer vrijetijdsbesteding.

4. Kernambitie duurzaamheid in 2040: Veenendaal heeft in 2040 de transitie naar een duurzame gemeente afgerond.

De bevolkingsgroei wordt opgevangen door verdichting en inbreiding met behoud van de huidige dynamiek en het koesteren van natuurschoon. Veenendaal is in 2040 groener dan in 2017. In 2040 bestaan er goede verbindingen tussen de stad en het groene achterland. Verbindingen voor Veenendalers op zoek naar recreatie, maar ook groene en blauwe corridors. Om zich binnen Veenendaal te verplaatsen kiezen inwoners voor lopen of fietsen. Het voet- en fietspadennetwerk is geoptimaliseerd, inclusief snelfietsverbindingen naar de omliggende gemeenten.

**Provinciaal beleid Utrecht:
Omgevingswetprogramma recreatie & toerisme
2022-2025**

De Provincie Utrecht heeft het toerisme en recreatiebeleid gekoppeld aan de Omgevingswet. In de omgevingsvisie (OpU) zijn de volgende ambities voor recreatie en toerisme vastgelegd:

- **2050:** Het (recreatie) groen is in gelijke tred ontwikkeld met de verstedelijksopgave. Het aanbod van de toeristisch-recreatieve voorzieningen en routes in de provincie sluit in kwaliteit en kwantiteit goed aan op de behoeften van zowel onze inwoners, als de bezoekers, is duurzaam, goed bereikbaar en toegankelijk.
- **2030:** De recreatiezones en -terreinen voor bezoekers en inwoners worden optimaal benut en beleefd en zijn daar waar mogelijk uitgebreid. De vindbaarheid, bereikbaarheid, en toegankelijkheid van het vrijetijdsaanbod is toegenomen. Er heeft ontwikkeling plaatsgevonden naar een duurzame vrijetijdseconomie waar inwoners, ondernemers, en bezoekers van kunnen profiteren.
- **2030:** Er zijn voldoende vitale vakantieparken/ recreatiewoningen voor verblijfsrecreatie.

Het omgevingsbeleid in de OpU is opgehangen aan zeven samenhangende beleidsthema's. Recreatie en toerisme is onderdeel van het beleidsthema Stad en land gezond. Leefbaarheid, duurzaamheid en inclusie vormen samen de draad door het gehele vrijetijdsbeleid.

Omgevingsvisie Veenendaal 2030

In de omgevingsvisie van Veenendaal staat de vitaliteit en de leefbaarheid van de leefomgeving centraal. Gezond, Duurzaam en Veilig zijn belangrijke toetsingskaders bij ruimtelijke ingrepen. De omgevingsvisie geeft vanuit verschillende invalshoeken kaders mee voor de visie op recreatie en toerisme.

Voor recreatie en toerisme worden in de omgevingsvisie de volgende doelstellingen meegegeven:

- Veenendaal is door haar ligging verbonden met de Heuvelrug, de Vallei en de Grebbelinie. We positioneren Veenendaal als onderdeel van

deze gebieden;

- We zetten in op toeristisch-recreatieve ontwikkelingen en voorzieningen;
- We realiseren groene verbindingen tussen binnenstad en buitengebied;
- We werken mee aan de realisatie van dag horeca langs recreatieve routes, om de beleving van die routes te verhogen; (IS DIT AL UITGEWERKT IN EEN OMGEVINGSPLAN?)
- We creëren mogelijkheden voor recreatie door het buitengebied beter toegankelijk te maken voor fietsers en voetgangers en door ruimte te bieden aan functies die een bijdrage leveren aan recreatie.

Bijlage 5: Opbrengst enquête inwonerspanel

Naar welke natuurgebieden (rondom Veenendaal) gaat u regelmatig voor vrijetijd met een recreatieve/sportieve invulling?

Amerongen (bos en berg) worden het meest genoemd, daarnaast is Leersum en omgeving Driebergen-Zeist populair.

Naar welke natuurgebieden (rondom Veenendaal) gaat u regelmatig voor vrijetijd met een recreatieve/sportieve invulling?

Ook hier wordt Amerongen veel genoemd, maar ook Maurik, Rhenen en de uiterwaarden van de Rijn.

Heeft u nog opmerkingen, suggesties of tips over het onderwerp recreatie en toerisme?

“Fijn dat er veel aandacht aan de Groenegrens wordt besteed nu; het wordt mooi!”

“Het zou ontzettend leuk zijn als de surfvijver zwembaar word gemaakt.”

“Achter het theater de lampegiet staat nu een erg grote en grauwe parkeerplaats. Deze locatie zou veel beter geschikt zijn voor een park. Dat zou volgens mij veel aan het centrum kunnen toevoegen.”

“Veel mensen weten niet genoeg over de gebieden rond Veenendaal. Misschien een tijdschrift sturen naar nieuwe bewoners met foto's en locaties zou een goed idee zijn. En

misschien ook evenementen in de natuur gebieden maken ipv Tuinstraat.”

“Het openbaar vervoer zou naar sommige gebieden wel beter kunnen, bijvoorbeeld de Ginkelse hei, Kwintelooijen ed. Als er goed openbaar vervoer voor beschikbaar is, is het een idee om dit te promoten.”

“Geef met zorg voor de natuur, invulling aan recreatie in de natuur. Natuur is ook een plek om tot rust te komen en kan kwetsbaar zijn.”

“Meer losloopgebieden. Surfvijver is enige dichtbij gelegen plek om te wandelen met de honden.”

“Zondag is voor mij een rustdag. Ik persoonlijk hoef geen evenementen op zondag. En met toerisme kan je als gemeente geld verdienen. Een tip. Trek toeristen aan, door hen korting te geven in winkels in Veenendaal. Een tip. Het eerste uur gratis parkeren met de auto.”

“Een mooier, meer divers stadspark.”

“Qua recreatie zou het een enorme toevoeging zijn wanneer er in of buiten Veenendaal een pumtrack of bikepark gecreëerd zou worden.”

“Veenendaal heeft een geschiedenis met water. Grachten. Geweldig de Brouwersgracht in het

centrum. En in Veenendaal-Oost wordt het water gebruikt als kleinschalige recreatie. Suppen, kleine bootjes e.d. Ligt er wellicht een kans om veel met met water te doen? Los van het kanoen gebeurt er weinig op en langs de Grift. Zou je een zijtak van de grift het centrum in kunnen laten lopen? Meer strandjes. Meer kleinschalige waterrecreatie. ”

“Het zou fijn zijn als er meer bankjes langs fietsroutes zijn, zodat je even kan gaan zitten en van de natuur kan genieten.”

“Ik ga met de auto naar de recreatieplekken omdat ik mijn hond mee wil nemen. Als ik daar eerst naar toe moet lopen, dan zijn we al moe voordat we aan de wandeling kunnen beginnen.”

“Het beleid zou erop gericht moeten zijn om de huidige situatie in stand te houden en nog wat te verbeteren, maar te voorkomen dat het drukker en massaler wordt. Het moet niet nog meer mensen gaan trekken. Dan komt de natuur en de rust te veel in het gedrang.”

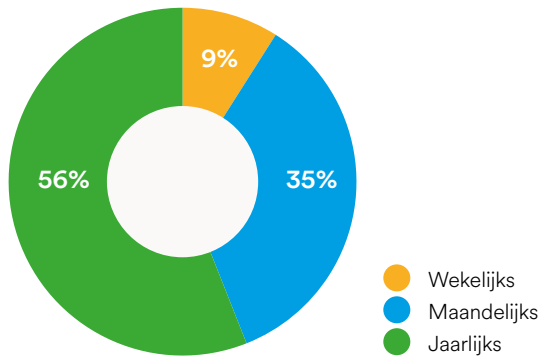
“Bij de Roode Haan is er geen mogelijkheid om te parkeren. Het is niet mogelijk om dit onderdeel van de Grebbeline te bekijken. Het is van verschillende gemeentes, de Grebbeline en het waterschap. Maar je fiets of de auto kan je er niet kwijt, niet om het te bezoeken en zeker niet om er te vissen of er rustig te zitten.”

“Ik zou graag meer informatieborden zien met info over de geschiedenis van het gebied, over de natuur, over het aan de lijn houden van honden en andere duidelijke regels. Ook zie ik graag bankjes in de natuur en prullenbakken, maar daar moet dan wel veel toezicht op zijn. Hoe meer je weet over iets hoe zorgvuldiger je ermee omgaat .”

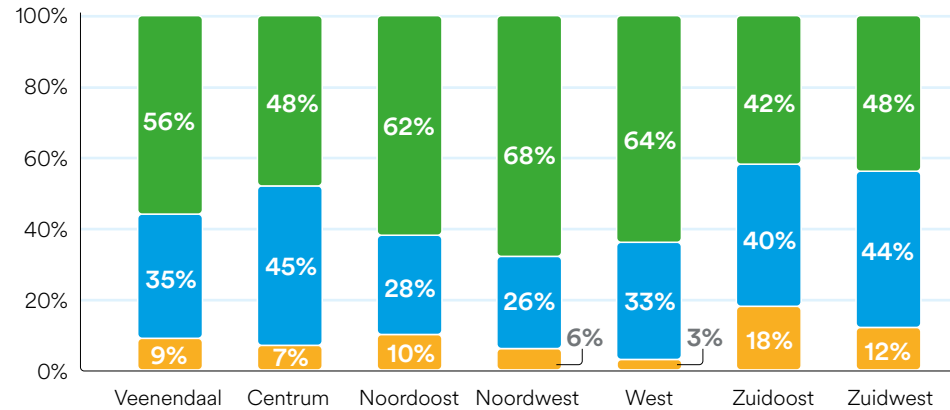

Hoe vaak bezoekt u dit/deze natuurgebied(en)?

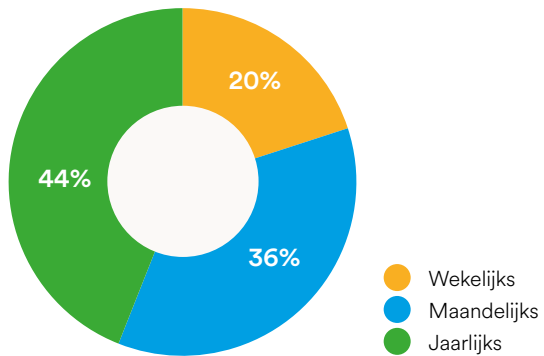
**Bezoek Kwinteloijen
(alle wijken) N=707**

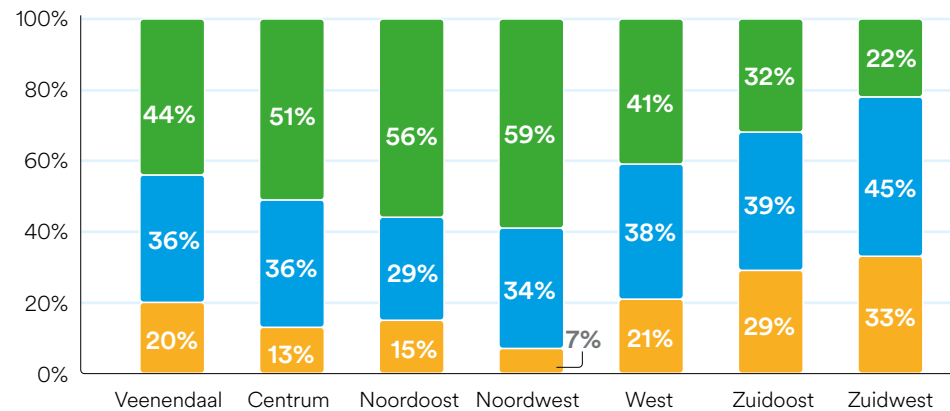
Hoe vaak bezoekt u Kwinteloijen (per wijk)

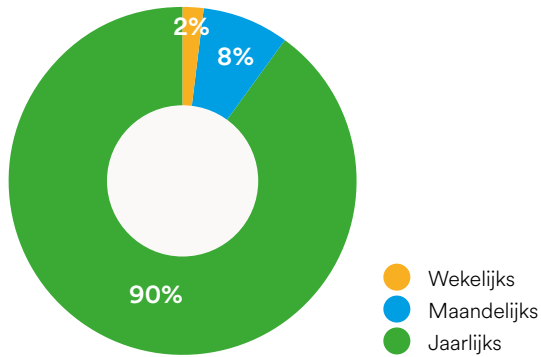
**Bezoek Prattenburg
(alle wijken) N=676**

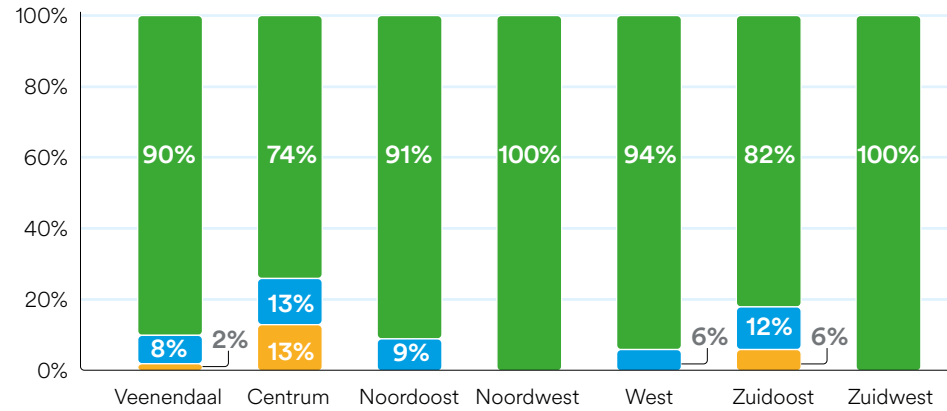
Hoe vaak bezoekt u Prattenburg (per wijk)

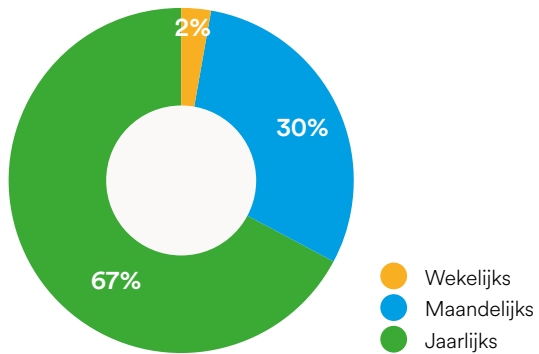
**Bezoekt Henschotermeer
(alle wijken) N=90**

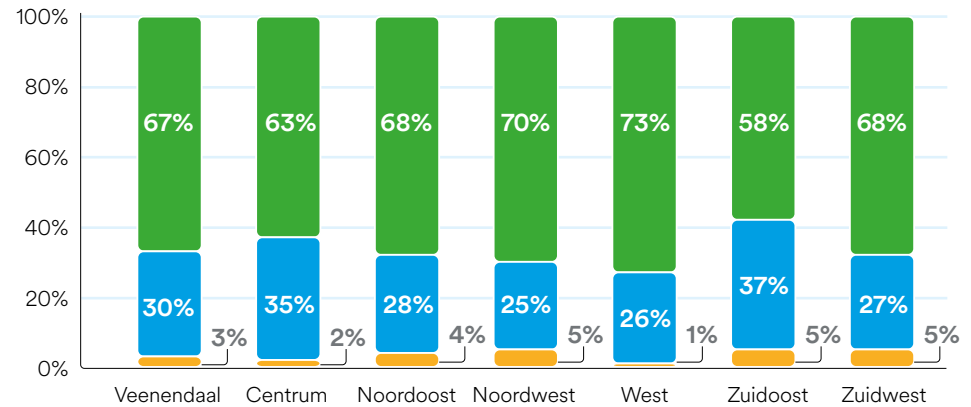
Hoe vaak bezoekt u Henschotermeer (per wijk)

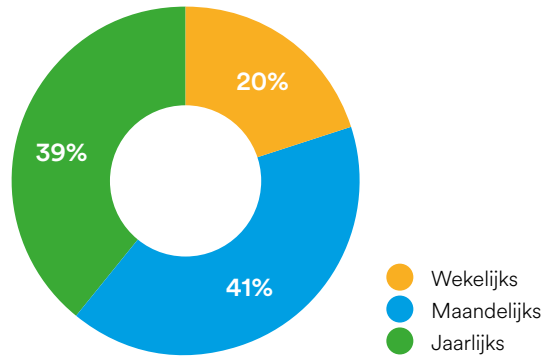
**Bezoekt de Grebbeberg
(alle wijken) N=334**

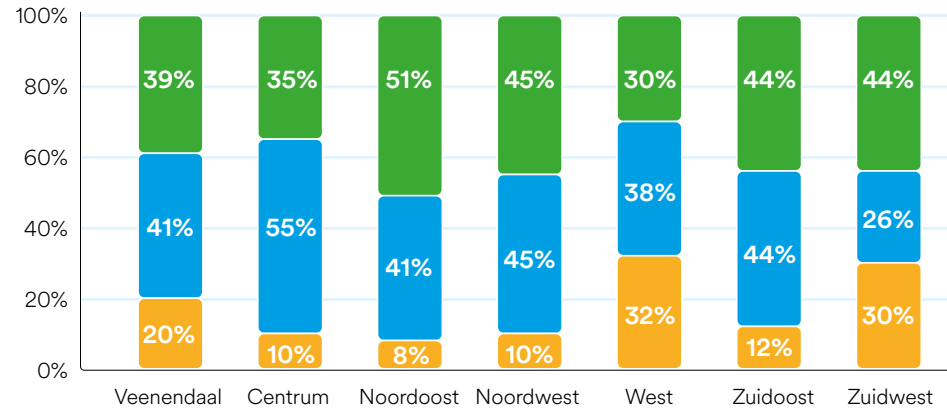
Hoe vaak bezoekt u de Grebbeberg (per wijk)

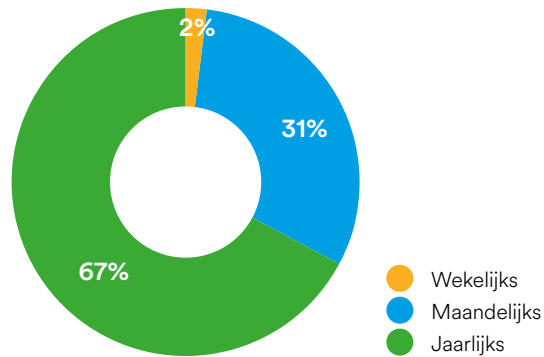
Bezoekt natuur rondom Slaperdijk, Roode Haan en richting Ederveen (alle wijken) N=379

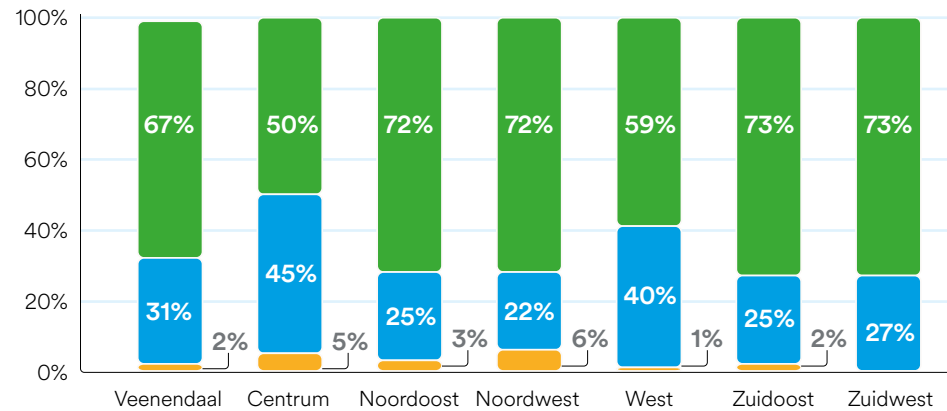
Hoe vaak bezoekt u de natuur rondom Slaperdijk, Roode Haan en richting Ederveen? (per wijk)

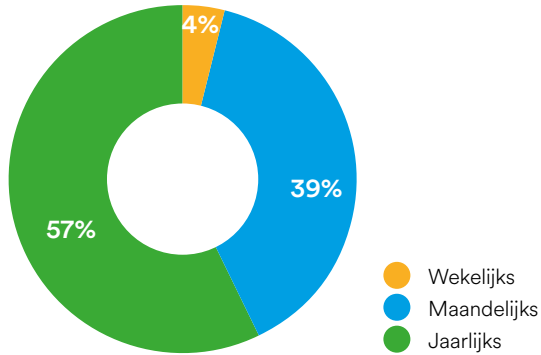
Bezoekt Grebbelinie (alle wijken) N=285

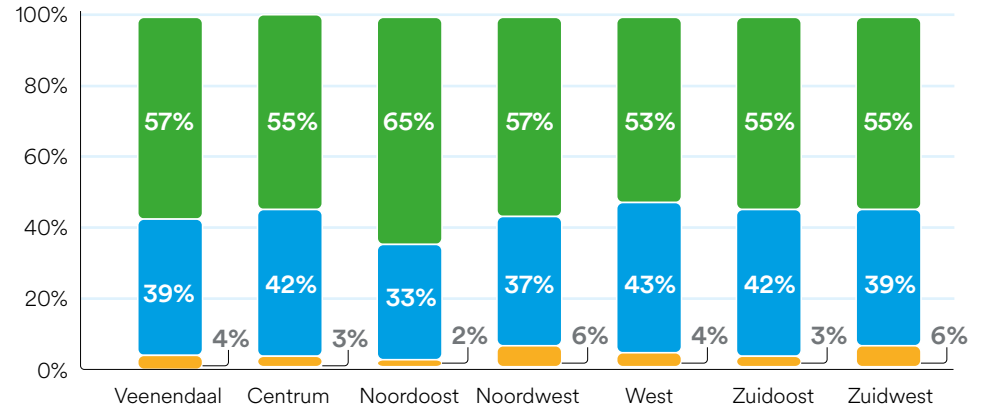
Hoe vaak bezoekt u de Grebbelinie (per wijk)

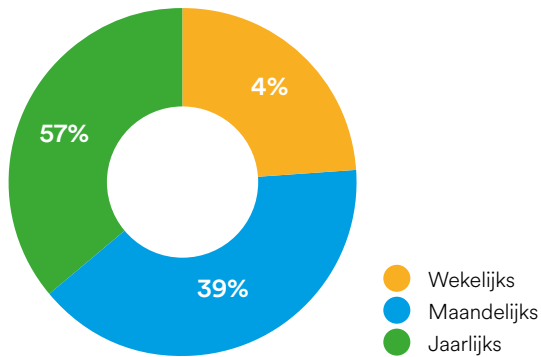
Bezoekt natuur rondom Ederveen, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg (alle wijken) N=233

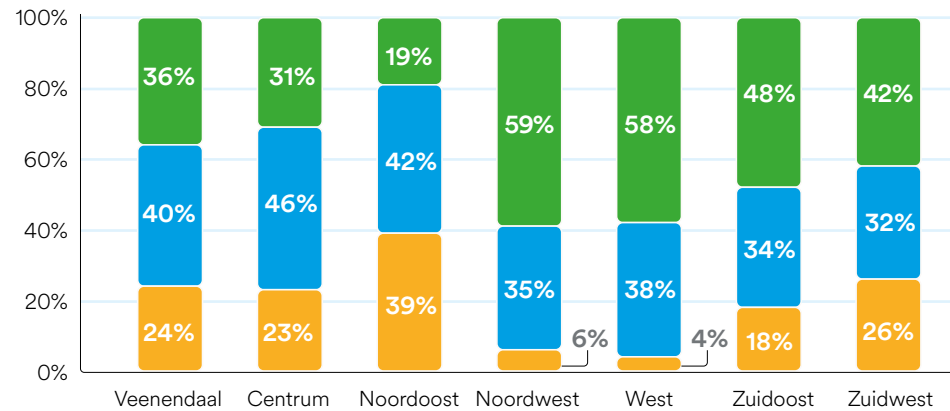
Hoe vaak bezoekt u natuur rondom Ederveen, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg (per wijk)

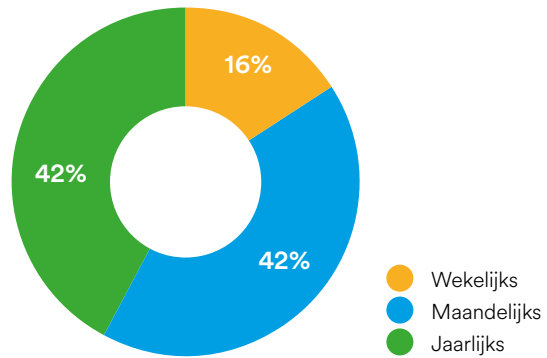
Bezoekt de Groene Grens (alle wijken) N=317

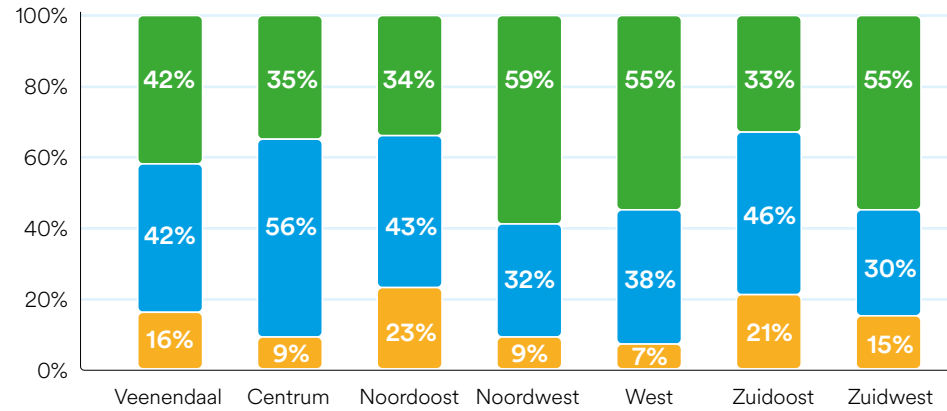
Hoe vaak bezoekt u de Groene Grens (per wijk)

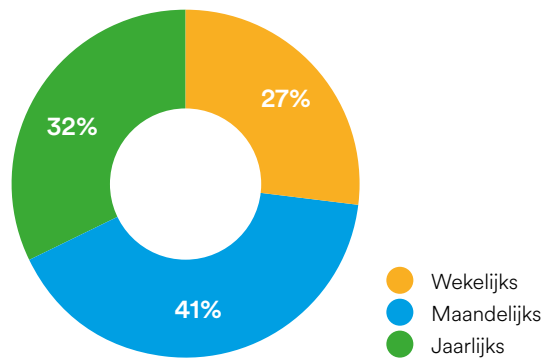
**Bezoekt Blauwe Hel/Binnenveld
(alle wijken) N=267**

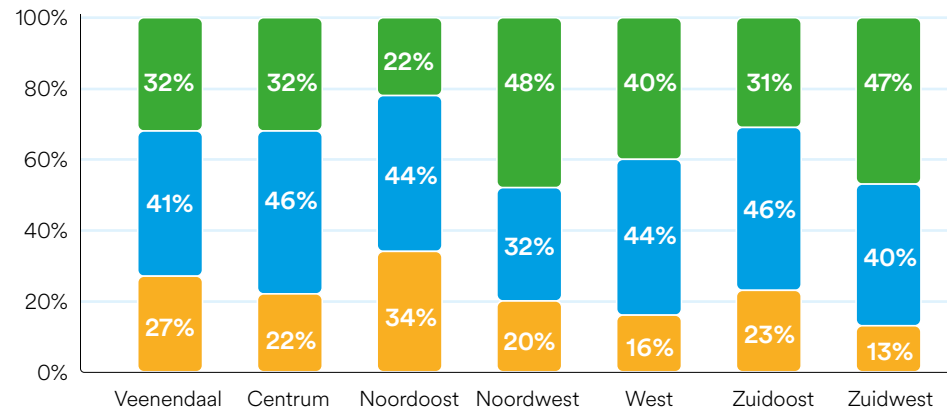
Hoe vaak bezoekt u de Blauwe Hel/Binnenveld (per wijk)

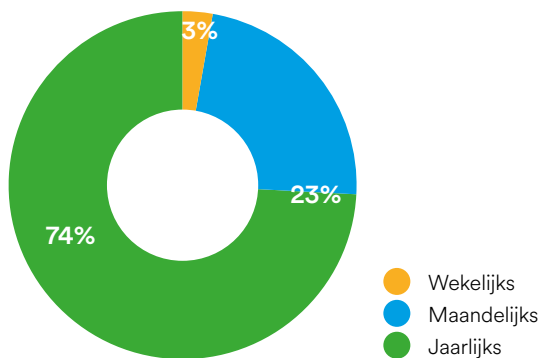
**Bezoekt Stadspark
(alle wijken) N=248**

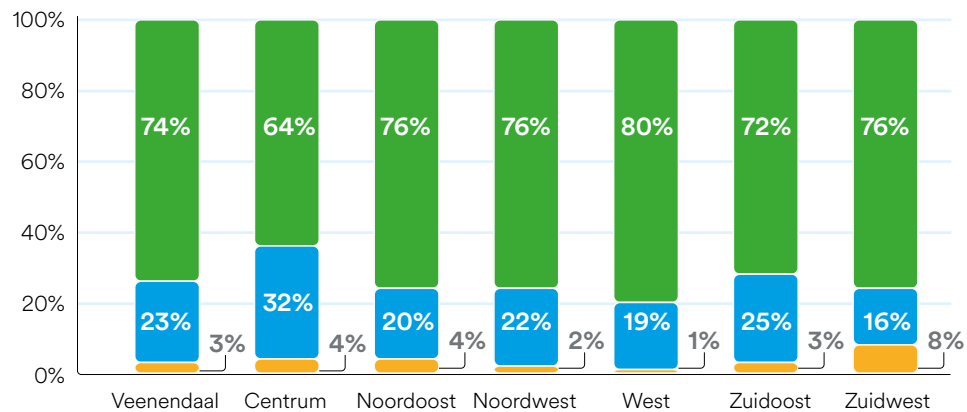
Hoe vaak bezoekt u het Stadspark (per wijk)

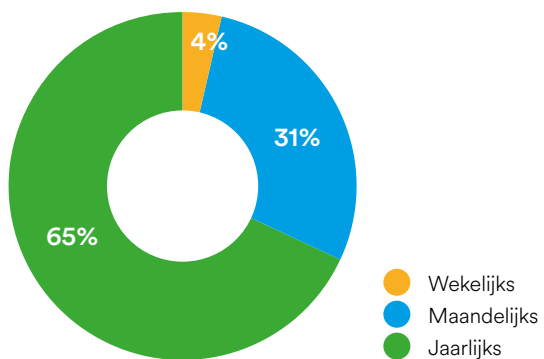
Bezoekt Ginkelse Hei (alle wijken) N=333

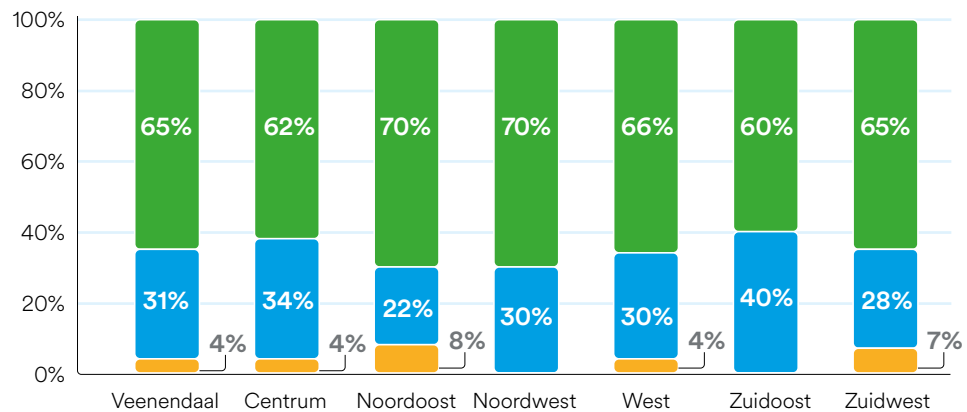
Hoe vaak bezoekt u de Ginkelse Hei (per wijk)

Bezoekt Overig Veluwe (alle wijken) N=179

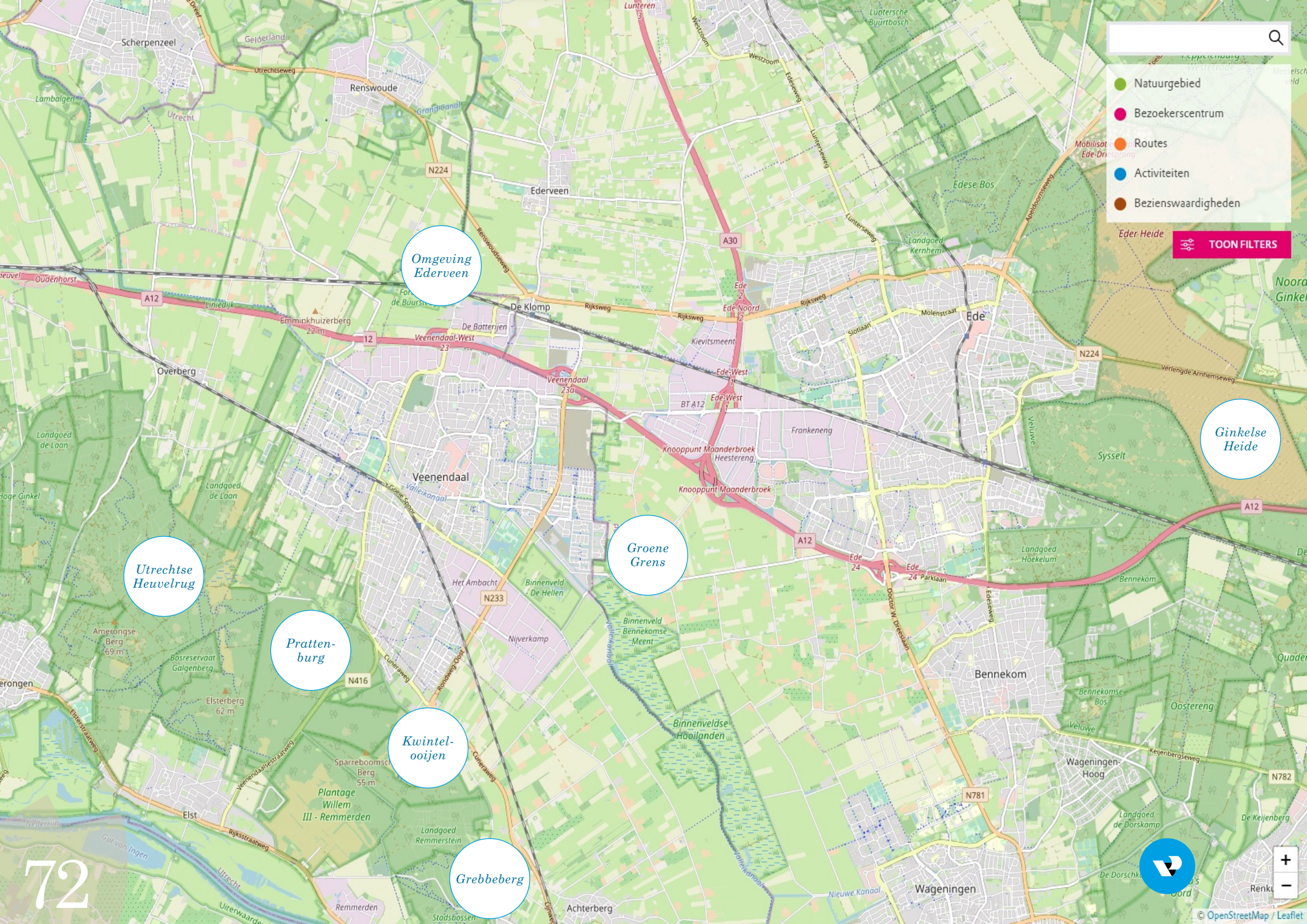

Hoe vaak bezoekt u Overig Veluwe (per wijk)

“Geef met zorg voor de natuur, invulling aan recreatie in de natuur. Natuur is ook een plek om tot rust te komen en kan kwetsbaar zijn.”

- Natuurgebied
- Bezoekerscentrum
- Routes
- Activiteiten
- Bezienswaardigheden

 TOON FILTERS

Omgeving
Edeveen

Utrechtse
Heuvelrug

Pratten-
burg

Kwintel-
ooijen

Grebbeberg

Groene
Grens

Ginkelse
Heide

Heeft u nog opmerkingen, suggesties of tips over het onderwerp recreatie en toerisme?

“Fijn dat er veel aandacht aan de Groenegrens wordt besteed nu; het wordt mooi!”

“Het zou ontzettend leuk zijn als de surfvijver zwembaar word gemaakt.”

“Achter het theater de lampegiet staat nu een erg grote en grauwe parkeerplaats. Deze locatie zou veel beter geschikt zijn voor een park. Dat zou volgens mij veel aan het centrum kunnen toevoegen.”

“Veel mensen weten niet genoeg over de gebieden rond Veenendaal. Misschien een tijdschrift sturen naar nieuwe bewoners met foto's en locaties zou een goed idee zijn. En misschien ook evenementen in de natuur gebieden maken ipv Tuinstraat.”

“Het openbaar vervoer zou naar sommige gebieden wel beter kunnen, bijvoorbeeld de Ginkelse hei, Kwintelooijen ed. Als er goed openbaar vervoer voor beschikbaar is, is het een idee om dit te promoten.”

“Geef met zorg voor de natuur, invulling aan recreatie in de natuur. Natuur is ook een plek om tot rust te komen en kan kwetsbaar zijn.”

“Meer losloopegebieden. Surfvijver is enige dichtbij gelegen plek om te wandelen met de honden.”

“Zondag is voor mij een rustdag. Ik persoonlijk hoef geen evenementen op zondag. En met toerisme kan je als gemeente geld verdienen. Een tip. Trek toeristen aan, door hen korting te geven in winkels in Veenendaal. Een tip. Het eerste uur gratis parkeren met de auto.”

“Een mooier, meer divers stadspark.”

“Qua recreatie zou het een enorme toevoeging zijn wanneer er in of buiten Veenendaal een pumptrack of bikepark gecreëerd zou worden.”

“Veenendaal heeft een geschiedenis met water. Grachten. Geweldig de Brouwersgracht in het centrum. En in Veenendaal-Oost wordt het water gebruikt als kleinschalige recreatie. Suppen, kleine bootjes e.d. Ligt er wellicht een kans om veel met met water te doen? Los van het kanoen gebeurt er weinig op en langs de Grift. Zou je een zijtak van de grift het centrum in kunnen laten lopen? Meer strandjes. Meer kleinschalige waterrecreatie.”

“Het zou fijn zijn als er meer bankjes langs fietsroutes zijn, zodat je even kan gaan zitten en van de natuur kan genieten.”

“Ik ga met de auto naar de recreatieplekken omdat ik mijn hond mee wil nemen. Als ik daar eerst naar toe moet lopen, dan zijn we al moe voordat we aan de wandeling kunnen beginnen.”

“Het beleid zou erop gericht moeten zijn om de huidige situatie in stand te houden en nog wat te verbeteren, maar te voorkomen dat het drukker en massaler wordt. Het moet niet nog meer mensen gaan trekken. Dan komt de natuur en de rust te veel in het gedrang.”

“Bij de Roode Haan is er geen mogelijkheid om te parkeren. Het is niet mogelijk om dit onderdeel van de Grebbeline te bekijken. Het is van verschillende gemeentes, de Grebbeline en het waterschap. Maar je fiets of de auto kan je er niet kwijt, niet om het te bezoeken en zeker niet om er te vissen of er rustig te zitten.”

“Ik zou graag meer informatieborden zien met info over de geschiedenis van het gebied, over de natuur, over het aan de lijn houden van honden en andere duidelijke regels. Ook zie ik graag bankjes in de natuur en prullenbakken, maar daar moet dan wel veel toezicht op zijn. Hoe meer je weet over iets hoe zorgvuldiger je ermee omgaat .”

